

**UCHWAŁA NR XXI/162/2019
ZGROMADZENIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII**

z dnia 19 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia aktualizacji Programu Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej
Metropolii do roku 2022**

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się aktualizację Programu Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022, w formie aneksu stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Aneks o którym mowa w §1 stanowi aktualizację zapisów rozdziału 4 załącznika do uchwały nr XII/73/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 30 listopada 2018 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Zgromadzenia Górnośląsko-
Zagłębiowskiej Metropolii

Arkadiusz Chęciński

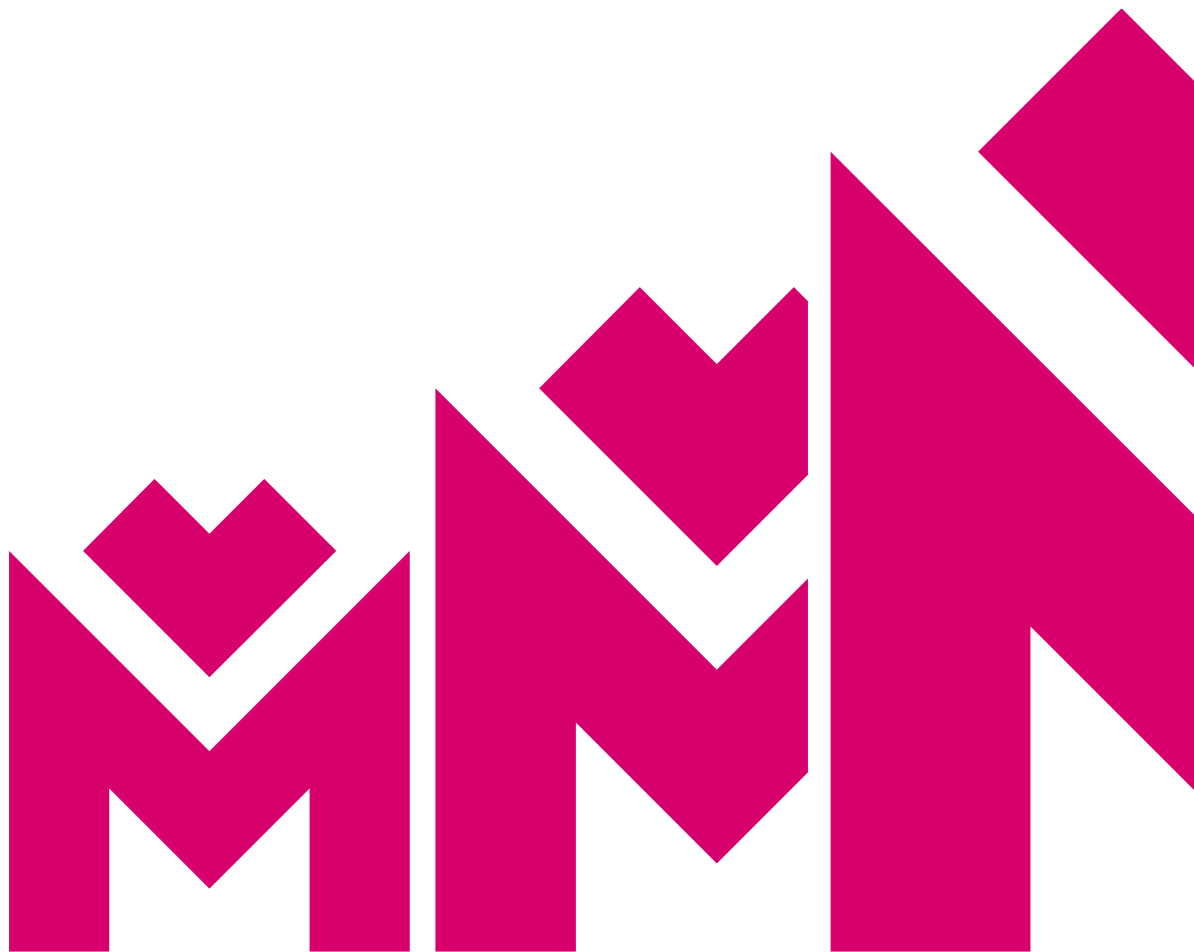
Załącznik do uchwały Nr XXI/162/2019

Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
z dnia 19 grudnia 2019 r.

Program Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022

Nowy wymiar synergii

ANEKS nr 1

Katowice, grudzień 2019 r.

Wstęp

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM) formalnie została powołana na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów w połowie 2017 r., a w praktyce rozpoczęła swoją działalność w styczniu 2018 r. Niemal równocześnie z powstaniem GZM zainicjowane zostały prace nad dokumentem operacyjnym, który wskazywałby działania do realizacji w pierwszych latach funkcjonowania związku metropolitalnego.

Tym samym w listopadzie 2018 r. uchwalony został *Program Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022*. Jest to pierwszy wspólny dokument dla całego obszaru metropolitalnego, wskazujący podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego GZM wraz z zestawem 30 działań. Przyjęte ustalenia zasadniczo nawiązują do zadań publicznych określonych w *ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim*, a także do kluczowych współczesnych wyzwań rozwojowych przed którymi stoją gminy GZM.

Po ponad roku obowiązywania dokumentu zaistniała potrzeba jego aktualizacji w odniesieniu do przyjętych działań, w celu ich lepszego dostosowania do:

- potrzeb obszaru metropolitalnego,
- możliwości instytucjonalnych związku metropolitalnego,
- zapotrzebowania na środki finansowe wymagane na realizację działań,
- zmieniających się uwarunkowań prawnych.

Zaktualizowany zestaw 36 działań stanowi aneks do podstawowego dokumentu, który jest narzędziem wspierającym proces zarządzania obszarem GZM. Aneks obejmuje zarówno działania przyjęte w dokumencie podstawowym – zmodyfikowane w niezbędnym zakresie, jak i nowo wskazane do realizacji. W dokumencie zawarto również działania zakończone.

Przyjęte działania odzwierciedlają nadrzędną rolę związku metropolitalnego wobec swoich gmin członkowskich, jaką jest szeroko rozumiane konsekwentne *integrowanie* indywidualnych potencjałów gmin członkowskich, *inspirowanie* rozwiązań innowacyjnych, *inicjowanie* różnego typu aktywności na rzecz wzmacniania funkcji metropolitalnych, dynamizacji rozwoju społeczno-gospodarczego gmin członkowskich GZM i stałej poprawy jakości życia ich mieszkańców.

Kazimierz Karolczak

Przewodniczący Zarządu

Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Informacje ogólne

Zaktualizowany *Program Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022* ma formę aneksu (nr 1) do dokumentu podstawowego przyjętego uchwałą nr XII/73/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 30 listopada 2018 r. Aktualizacji podlegały zapisy dotyczące działań strategicznych (tj. rozdział 4 załącznika do ww. uchwały). Pozostałe zapisy dokumentu nie uległy zmianie.

Opracowany zestaw 36 działań obejmuje zarówno działania zmodyfikowane, jak i nowe, przypisane do jednego z pięciu priorytetów wyznaczonych w dokumencie podstawowym, tj.:

1. Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona metropolia;
2. Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska;
3. Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego;
4. Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru;
5. Rozwój instytucjonalny.

Zaktualizowane działania mają zróżnicowany charakter i zakres, szeroko odnosząc się do obszarów istotnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego GZM. Dlatego też wiele z działań może być realizowanych poprzez kilka projektów (poddziałań składowych). Proces ich wdrażania zakłada:

- ◆ zaangażowanie właściwych departamentów, ale także udział gmin członkowskich GZM i innych współpracujących podmiotów zewnętrznych odpowiednio do potrzeb i tematyki;
- ◆ horyzont czasowy (niezmieniony w stosunku do podstawowego dokumentu) tj. 2022 r., z możliwością realizacji niektórych działań poza tym terminem, ze względu na ich czasochłonność lub stały charakter.

Proces aktualizacji

Aneks został wypracowany w ramach prac własnych Urzędu Metropolitalnego, na podstawie materiałów przekazywanych przez departamenty odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych działań. Całość prac związanych z jego opracowaniem koordynowana była przez Departament Strategii i Polityki Przestrzennej.

Do analizy i oceny aktualności działań przyjęto następujące kryteria:

- ◆ poprawność zakresu merytorycznego;
- ◆ zasadność w kontekście potencjalnie nowych trendów, potrzeb i wyzwań;
- ◆ kompetencje danego departamentu wg Regulaminu Organizacyjnego i możliwości operacyjne Urzędu Metropolitalnego;
- ◆ adekwatność szacowanych kosztów;
- ◆ zgodność z planami budżetowymi na 2020 r. i Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF);
- ◆ stan zaawansowania prac;
- ◆ aktualność przepisów prawa.

Prace polegały przede wszystkim na:

- ◆ modyfikacji obowiązujących działań pod kątem:
 - dotychczasowych doświadczeń wynikających z praktycznego funkcjonowania związku metropolitalnego jako instytucji i zmieniającej się jego struktury organizacyjnej,
 - weryfikacji kosztów oszacowanych w dokumencie podstawowym,
- ◆ wprowadzeniu nowych działań jako odpowiedzi na potrzebę:
 - wzmocnienia niektórych priorytetów z uwzględnieniem bieżących trendów, zjawisk i wyzwań,
 - zachowania zgodności z zamierzeniami lub już rozpoczętymi nowymi projektami, które pojawiały się w trakcie obowiązywania i wdrażania dokumentu podstawowego,
- ◆ wyodrębnieniu działań już zrealizowanych.

Podstawowe informacje nt. działań przedstawione są tabelarycznie (Tab. 1 oraz Tab. 2). Kolorem oznaczono nowe zadania.

Prezentowane w fiszkach informacje, w tym opisy, szacunkowe koszty oraz planowane rezultaty/produkty stanowią jedynie pewne założenia i mają na celu przybliżenie zakresów działań. Należy mieć na uwadze, że w trakcie realizacji mogą one ulegać aktualizacji.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych informacji o działaniach

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA			
1.	Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego	4 000 000 zł	2018 - 2022
2.	Metropolitalna sieć zielonych przestrzeni publicznych, w tym dolin rzecznych, ogrodów botanicznych i parków	700 000 zł	2018 - 2022
3.	Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą	1 400 000 zł	2018 - 2022
4.	Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	6 000 000 zł	2018 - 2022
5.	Grupy zakupowe GZM	2 500 000 zł	2018 - 2022
6.	Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022
7.	Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza	1 350 000 zł	2018 - 2022
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	90 000 000 zł	2020
ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA			
8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	900 000 zł	2018 - 2022
9.	Budowa kolei metropolitalnej	1 103 630 760 zł w tym na lata 2018-2022: 188 380 760 zł	2018 - 2029
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł	2018 - 2022
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	1 830 000 zł	2018 - 2020
14.	ŚKUP 2.0 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym	170 000 000 zł wdrożenie: 70 000 000 zł, utrzymanie: 100 000 000 zł	2018 - 2026
15.	Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 031 294 000 zł	2017 - 2023
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022
17.	Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności	4 000 000 zł	2018 - 2022
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	23 000 000 zł	2018 - 2022
31.	Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską	14 963 713 zł	2019 - 2021
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	23 753 000 zł w tym na lata 2019-2022: 17 880 000 zł	2019 - 2029

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*
33.	Solarne automaty biletowe	310 000 zł	2020 - 2021
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów w pojazdach ZTM	2 130 000 zł w tym na lata 2020-2022: 1 930 000 zł	2020 - 2023
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO			
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	203 000 000 zł	2018 - 2023
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł	2018 - 2022
21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	3 500 000 zł	2018 - 2022
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	5 100 000 zł	2018 - 2022
23.	Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom	2 000 000 zł	2018 - 2022
35.	Smart Metropolia	4 000 000 zł	2020 - 2022
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU			
24.	Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.	354 240 zł	2018 - 2020
25.	Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią	8 000 000 zł	2018 - 2022
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY			
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	850 000 zł	2018 - 2021
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	800 000 zł	2018 - 2022
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	800 000 zł	2018 - 2022
29.	Opracowanie <i>Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2021-27 z perspektywą do 2035 r.</i>	2 700 000 zł	2018 - 2021
30.	Sprawna Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia – wyznaczenie obszarów funkcjonalnych	350 000 zł	2018 - 2020

* Prezentowany czas realizacji działań może różnić się od okresu realizacji prezentowanego w WPF, ze względu na fakt wcześniejszego merytorycznego rozpoczęcia realizacji projektu w stosunku do planowanego wydatkowania środków finansowych.

Tabela 2. Zestawienie projektów zrealizowanych

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	PONIESIONE NAKŁADY FINANSOWE	CZAS REALIZACJI
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska			
11.	Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	488 310 zł	2018 - 2019
13.	Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach	8 185 181,19 zł	2018 - 2019*

* okres wdrożenia projektu; w kolejnych latach planowane ponoszenie nakładów na utrzymanie funkcjonowania linii

DZIAŁANIA REALIZOWANE

Numer i nazwa działania							
1. Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona metropolia.							
Cel działania							
Sporządzenie metropolitalnego dokumentu planistycznego jako narzędzia kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze GZM oraz wspierania procesu zarządzania obszarem metropolitalnym.							
Opis działania							
<p>Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego (tzw. studium metropolitalne) to nowy instrument kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym poprawy ładu przestrzennego na poziomie metropolitalnym.</p> <p>Będzie to dokument pionierski w skali kraju wynikający z ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730), sporządzony wg przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2019, poz. 1945, z późn. zm.).</p> <p>Ustalenia studium metropolitalnego będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obejmować zasadniczo jedynie elementy niezbędne dla właściwego ukierunkowania polityki przestrzennej gmin należących do związku, ze względu na spójność przestrzenną i społeczno-gospodarczą obszaru metropolitalnego (zgodnie z art. 37o ust. 5 cyt. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). – wiążące dla wójta, burmistrza, albo prezydenta miasta przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego danej gminy [lub jego zmiany], co wynika z faktu, że Zarząd związku metropolitalnego jest organem uzgadniającym dla gminy w procesie sporządzania tego dokumentu. <p>Biorąc pod uwagę złożoność prac nad sporządzeniem studium metropolitalnego i jego pionierski charakter termin zakończenia realizacji działania przewiduje się poza okres programowania Programu Działań Strategicznych.</p> <p><i>Z uwagi na fakt, iż komponent analityczno-diagnostyczny dotyczący obszaru związku metropolitalnego jest wspólny dla trzech działań wpisanych w PDS (tj. studium metropolitalnego, strategii rozwoju i wyznaczenia obszarów funkcjonalnych) zasadna jest ich realizacja jako jedno złożone działanie, ze sobą współzależne.</i></p> <p><i>Jednocześnie, ze względu na planowane zmiany w prawodawstwie dotyczące prowadzenia polityki rozwoju GZM, należy brać pod uwagę możliwość zastąpienia studium metropolitalnego tzw. modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej, który będzie elementem dokumentu strategicznego.</i></p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Metropolitalny dokument planistyczny. • Baza danych przestrzennych na temat obszaru GZM, z możliwością jej rozbudowy i wielokierunkowego wykorzystywania. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	4 000 000 zł	Środki własne	4 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
2. Metropolitalna sieć zielonych przestrzeni publicznych, w tym dolin rzecznych, ogrodów botanicznych i parków							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Wzmocnienie metropolitalnej sieci zielonych przestrzeni publicznych, w tym ogrodów botanicznych i parków. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bioróżnorodności jako integralny element jakości życia na terenie GZM.							
Opis działania							
<p>Działanie wpisuje się w zadanie własne związku metropolitalnego, określone w <i>ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim</i> (art. 12 ust. 1), tj. kształtowanie ładu przestrzennego. Jednym z jego komponentów i wyznaczników są tereny przyrodnicze (zielona infrastruktura) towarzyszące obszarom zurbanizowanym, rozumiane m.in. jako publiczne tereny zieleni (typu parki i skwery, zieleńce), lasy lub tzw. parki leśne, jak również elementy małej architektury zielonej.</p> <p>Uzasadnieniem wyboru działania jest fakt, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość, jakość i dostępność zielonej infrastruktury, to ważne determinanty jakości życia mieszkańców i atrakcyjności danego miasta/metropolii, pełniące nie tylko istotną funkcję przyrodniczą (bioklimatyczną), w tym będącą mitygacją zmian klimatycznych, ale także funkcje: społeczną, zdrowotną, estetyczną i promocyjną, jako miejsca wypoczynku, nierzadko o wysokich walorach krajobrazowych; ruch i kontakt z przyrodą wpływa na poziom zdrowotności populacyjnej co ma wymiar ekonomiczny w postaci „prewencji zdrowotnej”; – wzmocnienie istniejącego potencjału przyrodniczego (tj. zachowanie istniejących terenów przyrodniczych, tworzenie tzw. parków kieszonkowych, zwiększenie ilości zadrzewień i zakrzewień ulicznych; zwiększanie ilości łąk kwiatnych w miastach) dla mieszkańców GZM, to element kreowania ładu przestrzennego i poprawy warunków życia w GZM, wpisujący się także w działania związane z adaptacją do zmian klimatycznych; – pośrednio wzmocnienie przyrodniczego potencjału GZM przyczynia się do zmiany stereotypowego wizerunku „czarnego Śląska” (wciąż funkcjonującego). <p>Wpisując się w zakres kompetencji GZM, realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizę możliwości wykorzystania terenów zdegradowanych, w tym przemysłowych na obszarze GZM dla zwiększenia potencjału przyrodniczego i rozwoju terenów rekreacyjnych (uznając te tereny za potencjał a nie balast przestrzenny), z uwzględnieniem doświadczeń Zagłębia Rhury stawiającego na „zieloną metropolię”; – projekt optymalnego układu błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze GZM <p>Każde z miast i gmin GZM prowadzi niezależną politykę w stosunku do terenów zielonych i rekreacyjnych. Błękitno-zielona infrastruktura, to jednakże naczynia połączone – projekt ma na celu integrację wiedzy i wypracowanie wspólnych metropolitalnych rozwiązań dla tej infrastruktury. Wspólne rozwiązania mają także przyczynić się do adaptacji do zmian klimatu poprzez mitygację obecnych warunków.</p> <p>W konsekwencji mają powstać metropolitalne wytyczne dla rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wypracowanie standardów w zakresie utrzymania i zarządzania terenami zielonymi na obszarze GZM. – Wspieranie działań gmin w zakresie: zielonej architektury, edukacji na rzecz klimatu. – Wypracowanie planu adaptacji do zmian klimatu lub jego niezbędnych elementów dla terenu Metropolii. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rekomendacje kształtowania terenów przyrodniczych i rekreacyjnych oraz zieleni ulicznej na obszarze GZM. • Rozwój metropolitalnego systemu przyrodniczego dla poprawy warunków życia i warunków bioklimatycznych. • Programy edukacji ekologicznej, w tym edukacja na rzecz klimatu. • Standardy utrzymania zieleni miejskiej, jako adaptacja do zmian klimatu. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	700 000 zł	Środki własne	700 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
3. Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Rozwój niebieskiej infrastruktury jako element ochrony zasobów wodnych i adaptacji do zmian klimatu.							
Opis działania							
<p>Działanie wpisuje się w zadanie własne związku metropolitalnego, określone w ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim (art. 12 ust. 1), tj. kształtowanie ładu przestrzennego. Jednym z jego komponentów i wyznaczników są tereny przyrodnicze towarzyszące obszarom zurbanizowanym, rozumiane m.in. jako ciek wodny i zbiorniki wodne (niebieska infrastruktura).</p> <p>Uzasadnieniem wyboru działania jest fakt, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość, jakość i dostępność błękitnej infrastruktury to ważne determinanty jakości życia mieszkańców i atrakcyjności miasta/metropolii, pełniące nie tylko istotną funkcję przyrodniczą (bioklimatyczną), w tym będącą mitygacją zmian klimatycznych, ale także funkcje: społeczną, zdrowotną, estetyczną i promocyjną, jako miejsca wypoczynku, nierzadko o wysokich walorach krajobrazowych; ruch i kontakt z przyrodą wpływa na poziom zdrowotności populacyjnej co ma wymiar ekonomiczny w postaci „prewencji zdrowotnej”; – wzmocnienie istniejącego potencjału przyrodniczego, wpisujące się także w działania związane z adaptacją do zmian klimatycznych; – pośrednio wzmocnienie przyrodniczego potencjału GZM przyczynia się do zmiany stereotypowego wizerunku „czarnego Śląska” (wciąż funkcjonującego). <p>Wpisując się w zakres kompetencji GZM, realizacja działania obejmować będzie m.in.: przygotowanie projektu optymalnego układu błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze GZM.</p> <p>Każde z miast i gmin GZM prowadzi niezależną politykę w stosunku do tzw. błękitnej infrastruktury. Błękitna infrastruktura, to naczynia połączone – projekt ma na celu integrację wiedzy i wypracowanie wspólnych metropolitalnych rozwiązań. Wspólne rozwiązania mają także przyczynić się do adaptacji do zmian klimatu poprzez mitygację obecnych warunków.</p> <p>W konsekwencji mają powstać metropolitalne wytyczne dla rozwoju błękitnej infrastruktury:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wypracowanie standardów w zakresie utrzymania i zarządzania terenami małej retencji na obszarze GZM. – Wspieranie działań gmin w zakresie: małej retencji, edukacji na rzecz klimatu. – Wypracowanie planu adaptacji do zmian klimatu lub jego niezbędnych elementów dla terenu GZM. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Programy edukacji ekologicznej, w tym edukacja na rzecz klimatu. • Standardy utrzymania małej retencji, jako adaptacja do zmian klimatu. • Zestaw dobrych praktyk w zakresie zagospodarowania wód opadowych i wprowadzenia wód opadowych do lokalnego obiegu. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	1 400 000 zł	Środki własne	1 400 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
4. Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Zmniejszenie strumieni odpadów kierowanych na składowiska na obszarze związku metropolitalnego poprzez ich przekształcenie w strumienie produktów o wartości dodanej (tj. strumienie zasobów odnawialnych).							
Opis działania							
<p>Zgodnie z nowym pakietem dyrektyw środowiskowych operatorzy gospodarki odpadami komunalnymi, czyli miasta i gminy mają do osiągnięcia ambitne cele. Jednym z największych wyzwań jest osiągnięcie do 2030 roku 65% poziomu recyklingu w stosunku do odebranych odpadów komunalnych zmieszanych.</p> <p>W systemie gospodarki odpadami komunalnymi zidentyfikowano ponadto lukę w zakresie możliwości zagospodarowania tzw. odpadów resztkowych, wielkogabarytowych i zbieranych odpadów biodegradowalnych. Wyzwaniem dla gmin jest osiągnięcie lepszej jakości i ilości zbieranych i odbieranych odpadów segregowanych, w szczególności w zabudowie wielorodzinnej.</p> <p>Zidentyfikowano brak odpowiednich mocy przerobowych w zakresie termicznego przekształcania odpadów resztkowych, pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych. Metropolia wypracuje model realizacji inwestycji, wpisującej się w zintegrowaną gospodarkę odpadami komunalnymi wraz z wdrożeniem na terenie GZM.</p> <p>Zidentyfikowano również brak odpowiednich rozwiązań technicznych w zakresie zagospodarowania odpadów biodegradowalnych oraz odpadów wielkogabarytowych.</p> <p>Wyzwaniem na najbliższe lata jest też prawidłowe zagospodarowanie osadów ściekowych i skratek oraz znaczny poziom wypełnienia istniejących kwater na składowiskach odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych.</p> <p>Inny zidentyfikowany obszar to potrzeba rozwoju punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, tzw. PSZOK-ów, z możliwością przyjmowania i wydawania rzeczy do ponownego użycia, tzw. przygotowanie do ponownego użycia. GZM będzie wspierać gminy członkowskie poprzez szereg działań, takich jak: analiza problemów, wypracowywanie rekomendacji w konkretnych obszarach, organizacja wizyt studyjnych, wyszukiwanie i prezentacja dobrych praktyk, organizacja szkoleń, warsztatów itp.</p> <p>Planuje się sfinansowanie projektów demonstracyjnych jako inspiracji dla gmin i innych podmiotów odbierających odpady na obszarze GZM.</p> <p>Kolejnym działaniem będzie upowszechnianie idei <i>Zero Waste</i>, m.in. poprzez zachęcanie mieszkańców GZM do picia wody kranowej (eliminacja używania butelek plastikowych, jednorazowych, na rzecz pojemników wielorazowego użytku). Cel ten będzie realizowany poprzez promocję idei, jak również poprzez wspieranie rozwiązań technicznych, umożliwiających dostęp do wody kranowej w miejscach publicznych. Zasadnym jest powołanie grupy roboczej z udziałem aktywnych przedstawicieli gmin i przedsiębiorstw odbierających i zagospodarowujących odpady z terenu GZM.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie modelu realizacji inwestycji wpisującej się w zintegrowaną gospodarkę odpadami komunalnymi wraz z wdrożeniem na terenie GZM. Kampania edukacyjno-informacyjna w obszarze gospodarki obiegu zamkniętego oraz idei <i>Zero Waste</i>. Wspieranie gmin GZM w dążeniu do osiągnięcia poziomów recyklingu odpadów komunalnych poprzez prezentację dobrych praktyk, organizację wyjazdów studyjnych, warsztatów, szkolenia, itp. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	6 000 000 zł	Środki własne	6 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
5. Grupy zakupowe GZM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona metropolia							
Cel działania							
Rozwój idei współpracy gmin GZM w ramach Grup zakupowych.							
Opis działania							
<p>Utworzone Grupy zakupowe: Energii Elektrycznej (w 2019 r. i na lata 2020-2021) oraz Gazu (na lata 2020-2021) pokazały racjonalne wykorzystanie zasobów i efektu skali. Są to największe grupy zakupowe w Polsce, które wykorzystując efekt skali pozwoliły na uzyskanie korzystnych cen energii na poziomie rynkowym. Dodatkowo, Grupy te pozwoliły na optymalizację działań związanych z procedurą zakupu energii elektrycznej i gazu poprzez zorganizowanie jednego postępowania dla wielu podmiotów. Poprzez wypracowany i przyjęty model działania GZM stała się centrum informacyjno-organizacyjnym dla wszystkich podmiotów uczestniczących w ww. Grupach, m.in. dzięki stałej konsultacji i wsparciu merytorycznemu dostępnemu dla koordynatorów wszystkich podmiotów Grupy.</p> <p>Postulaty zgłaszane przez gminy członkowskie GZM wskazały kolejne obszary do objęcia Grupami Zakupowymi oraz świadczą o chęci ścisłej współpracy gmin na tych płaszczyznach. Wśród nich znajdują się m.in. kwestie wspólnych ubezpieczeń, rozwoju elektromobilności (poprzez zakup floty samochodów elektrycznych dla gmin GZM), usług teleinformatycznych oraz działań zmierzających do podniesienia efektywności energetycznej (poprzez zakup instalacji fotowoltaicznych dla gmin GZM).</p> <p>Rozwój działań oparty będzie na przeprowadzonej analizie potrzeb.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Centralizacja i optymalizacja procesów zakupowych dla gmin GZM i członków Grup zakupowych. • Optymalizacja kosztów bieżących poprzez organizację Grup zakupowych. • Zwiększenie świadomości energetycznej w gminach i podmiotach działających w ich ramach. • Wykorzystanie efektu skali przy optymalizacji kosztów działań oraz poprzez połączenie zakresu w ramach Grup zakupowych. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	2 500 000 zł	Środki własne	2 500 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
6. Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Wspieranie inicjatyw energetyki rozproszonej i wdrożenia energooszczędnych i wysokoefektywnych technologii. Wspieranie inicjatyw dotyczących mikrosieci zapewniających samowystarczalność energetyczną gmin i powiatów.							
Opis działania							
<p>Urząd Metropolitalny chce kompleksowo podejść do tematu efektywnego rozproszonego wytwarzania energii elektrycznej na obszarze GZM. Zostanie opracowana koncepcja efektywnego rozproszonego wytwarzania energii elektrycznej na obszarze GZM, w tym zidentyfikowane zostaną dobre praktyki w gminach w Polsce i za granicą. Dokument ten służyć będzie debacie o powołaniu klastra lub kilku klastrów energii na obszarze GZM zgodnie z przepisami ustawy z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw.</p> <p>Każdy klastery dotyczy wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub z innych źródeł lub paliw, w ramach jednej sieci dystrybucyjnej (110 kV) na obszarze działania tego klastra nieprzekraczającym granic jednego powiatu w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2015, poz. 1445 i 1890) lub pięciu gmin w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016, poz. 446) do 50 000 odbiorców. Urząd Metropolitalny zakłada współpracę z innymi klastrami i sieciami tematycznymi, które na obszarze Metropolii prowadzą działania inwestycyjne i promocyjne związane z wdrożeniem nowoczesnych technologii energetycznych i rozwiązań prosumenckich.</p> <p>Metropolia dążąc do samowystarczalności energetycznej do 2050 r. powinna sama jako urząd wypracować i wdrożyć rekomendacje dotyczące prowadzenia tzw. zielonego urzędu/zielonego biura. Jest to zadanie wykraczające poza kwestie tylko energetyczne – obejmuje również zrównoważone zarządzanie wszystkimi zasobami dostępnymi w urzędzie, w szczególności gospodarkę materiałową, gospodarkę odpadami, gospodarkę wodno-ściekową oraz zarządzanie energią. Pierwszym krokiem do zielonego biura było wycofanie jednorazowych plastikowych opakowań i innych plastikowych przedmiotów z działalności urzędu. Wypracowane i przetestowane rekomendacje będą stanowić wytyczne dla innych urzędów i biur na terenie Metropolii.</p> <p>Działanie obejmuje również szereg działań informacyjno-edukacyjnych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie kierunków i sposobów działań w dążeniu do Metropolii samowystarczalnej energetycznie do 2050 r. • Wspieranie zakładania i rozwoju klastrów energetycznych. • Wspieranie gmin w zakresie uzyskiwania tzw. białych certyfikatów (świadectwa efektywności energetycznej), przygotowywania bilansów energetycznych, itp. • Koncepcja rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE). • Wypracowania rekomendacji dla gmin GZM w zakresie tzw. zielonych urzędów. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	1 000 000 zł	Środki własne	1 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
7. Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Ograniczenie niskiej emisji.							
Opis działania							
<p>Działanie to wpisuje się w <i>Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji szkodliwych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji</i>. W walce z zanieczyszczeniem powietrza potrzebna jest wspólna praca na różnych szczeblach i z różnymi organizacjami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego i z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta będzie wyrażać się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowywanie opracowań/danych/analiz: wspierających gminy w zakresie dążenia do opracowania uchwał „antysmogowych” zakazujących ogrzewania paliwami stałymi w ciepłownictwie indywidualnym lub umożliwiających gminom GZM wnioskowanie po zewnętrzne środki finansowe na likwidację niskiej emisji; – wspieranie i rozwój projektów w zakresie doradztwa energetycznego dla budynków ogrzewanych paliwami stałymi zmierzających do poprawy efektywności energetycznej wraz z wymianą źródła ciepła; – nawiązanie współpracy z różnymi grupami interesariuszy, np. alarmami smogowymi z obszaru GZM; – gromadzenie i analizę dostępnych w Europie wdrożeń; – organizację wizyt studyjnych, szkoleń, warsztatów, itp. <p>Główną przyczyną złej jakości powietrza jest niska emisja z indywidualnego ogrzewnictwa. Likwidacja przestarzałych kotłów dofinansowywana jest od wielu lat z różnych źródeł. Działania te są jednak dość mocno rozproszone, a wsparcie nie zawsze trafia tam, gdzie jest największy problem. Często barierą jest brak dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku, zarówno z powodu niedostatecznej wiedzy merytorycznej, jak i braku środków na przygotowanie wymaganej dokumentacji. Koniecznym jest więc wsparcie gmin w tym zakresie, wskazywanie najlepszych możliwości dofinansowania, doradztwo przy aplikowaniu o środki, jak również doradztwo techniczne już przy realizacji inwestycji.</p> <p>Pod względem monitorowania jakości powietrza stacje Państwowego Monitoringu Środowiska zlokalizowane są w 8 gminach GZM (znajdujących się na liście WHO), a wiele gmin posiada inną sieć monitoringu. W oparciu o te dane można zlecić modelowanie jakości powietrza dla poszczególnych gmin GZM, mające na celu wskazanie „największych trucielei”. Pozwala to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dedykować wsparcie merytoryczne, instytucjonalne, finansowe; – opracować plan działań w zakresie ograniczenia niskiej emisji na terenie GZM, w tym analizę potrzeby i możliwości wprowadzenia dodatkowych zaostreżeń uchwały „antysmogowej” dla hot-spotów. <p>Wszystkie dotychczasowe działania kontrolne pokazują, że bez straży miejskiej nie da się skutecznie realizować zadań w obszarze ochrony środowiska w gminie (w tym ograniczyć procederu palenia odpadów i złej jakości paliw i egzekwować tzw. uchwały antysmogowej u indywidualnego właściciela nieruchomości). Tylko w 24 gminach GZM są straże miejskie o znacznym spektrum działalności. Niektóre mają specjalne komórki do działań informacyjnych, edukacyjnych i kontrolnych dot. ochrony środowiska. Działania GZM będą zmierzać do wypracowania sposobów rozwiązania problemu wykonywania działań kontrolnych w zakresie realizacji uchwały „antysmogowej” dla województwa śląskiego i zakazu spalania odpadów.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów doradztwa energetycznego z nadrzędnym celem ograniczenia niskiej emisji. • Działania zmierzające do wypracowania sposobów rozwiązania problemu wykonywania działań kontrolnych w zakresie realizacji uchwały „antysmogowej” dla województwa śląskiego i zakazu spalania odpadów. • Wypracowanie rekomendacji dotyczących wdrażania stref ograniczonej emisji komunikacyjnej, tzw. LEZ. • Przygotowanie opracowań/danych/analiz wspierających gminy w zakresie dążenia do opracowania uchwał antysmogowych zakazujących ogrzewania paliwami stałymi w ciepłownictwie indywidualnym. • Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie świadomości zagrożeń niskiej emisji i sposobów likwidacji zanieczyszczeń, m.in. przez utworzenie Metropolitalnej podstrony internetowej dot. działań antysmogowych. • Poszukiwanie najlepszych możliwości wsparcia gmin w efektywności energetycznej budynków. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	1 350 000 zł	Środki własne	1 350 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
8. Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Tworzenie warunków dla rozwoju układów drogowych o znaczeniu metropolitalnym wraz z poprawą efektywności powiązań wewnątrz GZM oraz z układem krajowym i międzynarodowym.							
Opis działania							
<p>Sprawnie funkcjonujący układ drogowy to jeden z czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej danego obszaru. Przez obszar GZM przebiegają drogi istotne dla powiązań krajowych i międzynarodowych, w tym także korytarze sieci bazowej Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T), służącej zapewnieniu spójności i komplementarności inwestycji infrastrukturalnych na obszarze UE.</p> <p>Działanie wprost nawiązuje do jednego z zadań publicznych, określonych w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w woj. śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730), tj. <i>współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego</i>.</p> <p>Dla zapewnienia efektywnych powiązań wewnątrz i na zewnątrz GZM konieczna jest identyfikacja potrzeb rozwojowych z punktu widzenia całego obszaru oraz współpraca i koordynacja zamierzeń inwestycyjnych poszczególnych gmin członkowskich GZM na poziomie metropolitalnym.</p> <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyznaczenie układu dróg o znaczeniu metropolitalnym w GZM - stanowiącego podstawę do koordynowania i wspierania wybranych projektów drogowych przez GZM oraz ubiegania się o środki finansowe w nowej perspektywie (w latach 2021 – 2027), oraz obejmującego wybrane istniejące drogi jako kontekst dla odcinków planowanych lub projektowanych istotnych dla efektywności powiązań drogowych (np. DTŚ Wschód, DTŚ Północ, droga N-S, autostrada A4 bis, łącznik drogi S1 z Euroterminalem i DK94); – wykonywanie innych opracowań, ekspertyz i analizy dotyczących rozwoju układów drogowych istotnych dla GZM; – wykonywanie badań przepływow lub badań ruchu – cyklicznie lub incydentalnie (zadaniowo dla potrzeb realizacji danego projektu). <p>Informacje pozyskane w ramach tego działania będą wykorzystane do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspierania procesu decyzyjnego GZM w zakresie projektów drogowych zgłaszanych do realizacji przez gminy członkowskie i/lub opiniowania projektów powiązań drogowych regionalnych i krajowych; – opracowania innych dokumentów, w tym metropolitalnego dokumentu planistycznego (tj. Ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego GZM). 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Integrowanie problematyki układów drogowych na poziomie ponadgminnym wraz z identyfikacją wybranych planowanych i projektowanych dróg na obszarze GZM. • Koncepcja powiązań drogowych o znaczeniu metropolitalnym, tj. układ wybranych dróg krajowych i wojewódzkich, jako układ bazowy dla wybranych dróg planowanych lub projektowanych. • Wyniki badań ruchu, jako element budowania własnej bazy danych o obszarze GZM, z możliwością cyklicznego badania i monitorowania zmian. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	900 000 zł	Środki własne	900 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
9. Budowa kolei metropolitalnej							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zapewnienie spójnego systemu transportowego na obszarze GZM.							
Zwiększenie liczby pasażerów korzystających z ruchu kolejowego na obszarze GZM.							
Zmniejszenie liczby samochodów prywatnych przemieszczających się między gminami Metropolii w dni robocze.							
Opis działania							
<p>Kolej Metropolitalna ma stać się szkieletem przyszłego systemu transportu publicznego w GZM. W pierwszej kolejności rozpocznie się opracowanie szeregu dokumentów planistycznych niezbędnych do rozpoczęcia budowy Kolei Metropolitalnej. Analizie zostaną poddane scenariusze wykorzystania własnej i obcej infrastruktury sieci kolejowej, co pozwoli na wytypowanie tras, określenie niezbędnych inwestycji w infrastrukturę kolejową i uzgodnienie sposobu korzystania przez pociągi z tej infrastruktury. Równoległe przewiduje się zawarcie porozumienia z Województwem Śląskim w sprawie dofinansowywania przez GZM dodatkowych kursów na terenie GZM. Dodatkowe kursy pociągów będą w pierwszej kolejności przeznaczone do obsługi ruchu na osi wschód – zachód (Dąbrowa Górnicza - Gliwice) i na osi północ – południe (Tarnowskie Góry – Tychy) w ramach istniejącej infrastruktury kolejowej. Równoległe zakłada się wprowadzenie zintegrowanej taryfy ZTM i Kolei Śląskich, co ma przekonać mieszkańców GZM do pozostawienia samochodów w domu i korzystania z transportu publicznego. Przewiduje się też uzgodnienie ze spółką PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sposobów korzystania z istniejącej infrastruktury kolejowej do obsługi ruchu na ww. osiach wschód – zachód i północ – południe, oraz programu modernizacji i rozbudowy infrastruktury kolejowej na lata 2019-2020 i na lata 2021-2027, jak i pozyskanie taboru do obsługi dodatkowych kursów.</p> <p>W celu zapewnienia partnerstwa w realizacji tego działania przewiduje się podpisanie porozumienia między Zarządem GZM, spółką PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i gminami, przez które przebiegną trasy wyznaczone dla Kolei Metropolitalnej. Zakłada się przy tym że: Urząd Metropolitalny lub podmiot przez niego utworzony do tego celu rozpocznie działania zmierzające do pozyskania pociągów, oraz zapłaty za pracę eksploatacyjną, spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A wykona niezbędne prace infrastrukturalne, a gminy zobowiążą się do dogęszczenia liczby przystanków na podstawie wspólnie wypracowanego modelu/koncepcji przystanków (przystanek, parking, miejsce dla rowerów, monitoring, urządzenia przekazu informacji, minimalne aspekty infrastrukturalne i wizualne pod kątem rozpoznawalności przystanku jako części systemu Kolei Metropolitalnej).</p> <p>Działanie obejmuje również zadanie przebudowy infrastruktury około przystankowej/dworcowej w obszarze stacji kolejowych, w tym dla stacji Dąbrowa Górnicza Centrum (<i>szacunkowy koszt realizacji zadania Przebudowa infrastruktury kolejowej i drogowej w obszarze stacji Dąbrowa Górnicza Centrum został wliczony do łącznych nakładów działania nr 9</i>).</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana „Metodologia tworzenia Koncepcji Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowanie OPZ na „Koncepcję Kolei Metropolitalnej dla GZM z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowana „Koncepcja Kolei Metropolitalnej dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowanie OPZ na Wstępne Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Przeprowadzenie i rozstrzygnięcie postępowania na wykonanie Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Pierwsze elementy opracowane w ramach Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Uruchomienie dodatkowych połączeń kolejowych na obszarze GZM. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). • Lepsze dostosowanie układu kolejowego do obsługi miasta i strefy podmiejskiej. • Zwiększona spójność komunikacyjna metropolii poprzez wykorzystanie i optymalizację połączeń kolejowych wewnątrz aglomeracji. 							
Czas realizacji	2018 - 2029	Łączne nakłady finansowe	1 103 630 760 zł w latach 2018-2022: 188 380 760 zł	Środki własne	1 103 630 760 zł w latach 2018-2022: 188 380 760 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
10. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Wyznaczenie spójnego i ciągłego systemu powiązań rowerowych w skali metropolitalnej, służącego ukierunkowaniu i ustaleniu priorytetów lokalnych działań w zakresie infrastruktury rowerowej na rzecz budowy tego systemu.							
Opis działania							
<p>Studium systemu tras rowerowych dla GZM to element metropolitalnej koncepcji rowerowej. Stanowi odpowiedź na potrzebę całościowego spojrzenia na obszar GZM pod kątem powiązań rowerowych, niezależnie od granic administracyjnych gmin. Wypracowany dokument zawiera wyznaczony system tras z podziałem na: układ podstawowy (o charakterze metropolitalnym, z uwzględnieniem układu w skali województwa), układ uzupełniający (o charakterze ponadlokalnym i lokalnym) oraz dodatkowe elementy systemu obejmujące zinwentaryzowane odcinki tras, lecz nie wprost istotne dla systemu. Wypracowana została m.in. mapa zbiorcza całej GZM oraz indywidualne mapy każdej z gmin, które zostały przekazane wszystkim gminom GZM.</p> <p>Planowane jest wykonanie szczegółowego opracowania pn. „Wielokryterialna analiza i wariantowa koncepcja przebiegu drogi rowerowej (velostrady) Metropolia Wschód. Etap I”. Jednym z elementów opracowania ma być możliwość pozyskania terenów po nieczynnych liniach kolejowych na metropolitalne drogi rowerowe. Uzupełnieniem metropolitalnej koncepcji rowerowej będzie aktualizacja i dodruk publikacji pt. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i> (wydanej w 2018 r. przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię) oraz monitorowanie procesu implementacji standardów w gminach. Ponadto, planowane jest podnoszenie kwalifikacji oficerów rowerowych poprzez organizowanie szkoleń i praktycznych warsztatów.</p> <p>Dotąd gminy członkowskie budując drogi rowerowe na swoich terenach nie zawsze uwzględniały przy tym połączenie z trasami innych gmin. Mimo, że niektóre drogi rowerowe stanowiły część większego projektu inwestycyjnego zostały one zaprojektowane w odniesieniu do celów danego projektu, a niekoniecznie z myślą o realizacji polityki mobilności w szerszym kontekście. Obecnie gminy, które w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych budują centra przesiadkowe, w swoich planach uwzględniają również sieci dróg rowerowych.</p> <p>Urząd Metropolitalny przewiduje możliwość współfinansowania z gminami członkowskimi etapu projektowania i budowy infrastruktury dróg rowerowych, zgodnie z wcześniej przyjętym dokumentem pn. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i>.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie wspólnego dokumentu kierunkowego do wykorzystania przez gminy przy realizacji lokalnej infrastruktury rowerowej na rzecz systemowego rozwoju powiązań rowerowych wewnątrz GZM i powiązań z otoczeniem. Stopniowy rozwój infrastruktury rowerowej (realizowanej według wspólnego studium dla całego obszaru GZM), co będzie wpływać na bezpieczeństwo ruchu rowerowego oraz sprzyjać funkcjonowaniu roweru metropolitalnego. Zaktualizowanie publikacji pt. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i> (w przypadku wystąpienia konieczności). Wielokryterialna analiza do wyboru przebiegu autostrady rowerowej (velostrady) wraz z opracowaniem dokumentacji i budową odcinka pilotażowego. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	25 000 000 zł	Środki własne	25 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
12. Zintegrowany system taryfowo-biletowy							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel / Priorytet działania							
<p>Rozbudowa i doskonalenie oferty publicznego transportu zbiorowego, w tym we współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań transportowych na terenie Metropolii.</p> <p>Ograniczenie/zahamowanie spadku liczby pasażerów korzystających z transportu publicznego na obszarze Metropolii.</p> <p>Zmniejszenie liczby samochodów wjeżdżających do centrów gmin Metropolii.</p> <p>Usprawnienie zarządzania publicznym transportem zbiorowym na obszarze Metropolii w ramach zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego.</p> <p>Promocja komunikacji wśród najmłodszych użytkowników komunikacji poprzez wprowadzenie bezpłatnych przejazdów dla dzieci i młodzieży z obszaru GZM.</p>							
Opis działania							
<p>Zgodnie z art. 15a ust. 1-2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie związek metropolitalny ustanawia zintegrowany system taryfowo-biletowy obowiązujący w jego granicach, w którym obowiązkowo muszą uczestniczyć organizatorzy gminnych i powiatowych przewozów pasażerskich działający na terenie tego związku metropolitalnego. Dlatego w grudniu 2017 r. Zarząd GZM, ZKZ GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry podpisały porozumienie dotyczące wdrożenia zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego. W ramach systemu na obszarze Metropolii obowiązują te same bilety jednorazowe, wieloprzejazdowe oraz okresowe, a także ten sam katalog uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych. Wprowadzono nową grupę osób uprawnionych do przejazdów bezpłatnych - dzieci i młodzież do 16. roku życia. Dzięki temu młodzi użytkownicy zapoznają się z zaletami publicznego transportu zbiorowego i nabywają nowych zwyczajów w zakresie przemieszczania się na obszarze Metropolii.</p> <p>Kolejny etap rozszerzenia zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego będzie dotyczyć integracji biletów Kolei Śląskich Sp. z o.o. na podstawie ustaleń dotyczących sposobów ustanowienia jednolitych taryf oraz sposobów rozliczeń za korzystanie z pociągów Kolei Śląskich i infrastruktury kolejowej na obszarze Metropolii. W pierwszym etapie prac zawarto porozumienie pomiędzy GZM, a Województwem Śląskim i Kolejami Śląskimi, określając planowany do wprowadzenia zakres. Ze względu na zakładaną dostępność zintegrowanych biletów w systemie ŚKUP dokonano modyfikacji i konfiguracji systemu ŚKUP na potrzeby nowych rozwiązań.</p> <p>Po wprowadzeniu jednolitego systemu pobierania opłat we wszystkich pojazdach ZTM zakłada się znaczną modyfikację rozszerzającą obecny system taryfowo-biletowy, a po wprowadzeniu modyfikacji eksploatowanego obecnie systemu ŚKUP planowane jest wprowadzenie do systemu taryfowo-biletowego zupełnie nowych rozwiązań.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Ustanowiony zintegrowany system taryfowo-biletowy obejmujący trzech organizatorów komunikacji i wprowadzający bezpłatne przejazdy dla dzieci i młodzieży. • Wprowadzenie wspólnych biletów z Kolejami Śląskimi obejmujących obszar GZM. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców Metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). 							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	1 830 000 zł	Środki własne	1 830 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
14. ŚKUP 2.0 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transporcie zbiorowym							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie wygody użytkowników dzięki uelastycznieniu możliwości dokonania opłat za korzystanie z publicznego transportu zbiorowego na obszarze GZM.							
Opis działania							
<p>Obecnie na terenie GZM funkcjonuje System Śląskiej Karty Usług Publicznych. Trwa wdrażanie systemu w pojazdach obszaru południowego. Utrzymanie systemu ŚKUP zapewnia Wykonawca umowy na: Dostawę, wdrożenie i utrzymanie systemu ŚKUP (konsorcjum firm Asseco Poland S.A. i mBank S.A.), której okres obowiązywania zakończy się 22.03.2021 r., natomiast okres trwałości systemu ŚKUP kończy się 06.06.2021 r. Niezbędne jest zapewnienie funkcjonowania systemu ŚKUP po tym okresie wraz z jego modyfikacją do obecnych wymogów dla tego typu systemów.</p> <p>Zakłada się przejście z systemu karto-centricznego na konto-centriczny, z systemu off-line na on-line oraz wprowadzenie obsługi karty płatniczej we wszystkich pojazdach.</p> <p>Realizacja działania obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ustalenie z Wykonawcą systemu ŚKUP warunków do przejęcia utrzymania przez nowego Wykonawcę; – Przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia dla dalszego utrzymania systemu ŚKUP – do czasu utworzenia nowego systemu pobierania opłat; – Przeprowadzenie postępowania; – Przejęcie przez wybranego Wykonawcę utrzymania systemu ŚKUP; – Ustalenie zakresu dla nowego systemu pobierania opłat; – Przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia dla nowego systemu pobierania opłat; – Ogłoszenie i przeprowadzenie postępowania; – Wdrażanie nowych funkcjonalności i modyfikacji systemu. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Podpisana umowa na utrzymanie systemu ŚKUP 1 w okresie przejściowym. • Podpisana umowa na realizację SKUP 2.0. • Wdrożony unowocześniony system pobierania opłat z przejazdy publicznym transportem zbiorowym. 							
Czas realizacji	2018 - 2026	Łączne nakłady finansowe	170 000 000 zł (wdrożenie: 70 000 000 zł, utrzymanie: 100 000 000 zł)	Środki własne	170 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
15. Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Przetestowanie, wdrożenie modelu autobusów bezemisyjnych. Upowszechnienie korzystania z autobusów bezemisyjnych. Poprawa jakości powietrza oraz obniżenie poziom hałasu na terenie GZM. Podniesienie komfortu użytkownika komunikacji publicznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców.							
Opis działania							
<p>Działanie to wpisuje w Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, w Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce i Krajowe Ramy Polityki Rozwoju Infrastruktury Paliw Alternatywnych.</p> <p>Realizacja działania wpłynie istotnie na poprawę jakości życia mieszkańców. Upowszechnienie korzystania z autobusów bezemisyjnych pozwoli poprawić jakość powietrza w na terenie GZM, a warunki życia w Metropolii będą bardziej ekologiczne i przyjazne dla zdrowia. Autobusy bezemisyjne obniżą poziom hałasu, a także podniosą komfort użytkownika komunikacji publicznej.</p> <p>Projekt realizowany jest wspólnie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, w ramach programu na rzecz bezemisyjnego transportu publicznego w oparciu o partnerstwo innowacyjne.</p> <p>29 grudnia 2017 roku GZM podpisała Aneks nr 1 do porozumienia z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (wcześniej stroną był KZK GOP). Na mocy tego aneksu zobowiązano się do przeprowadzenia testów pojazdów bezemisyjnych, dostarczonych przez NCBR. Po pozytywnym wyniku testu GZM zakupi dostarczone przez NCBR pojazdy bezemisyjne.</p> <p>Ostatecznie liczba zakupionych pojazdów bezemisyjnych będzie zależała od skali bezzwrotnego dofinansowania. Jeśli GZM nie uzyska dodatkowego finansowania, zakupi jeden pojazd bezemisyjny, jeśli dofinansowanie będzie na poziomie co najmniej 60 proc. - zostanie zakupione 65 sztuk pojazdów bezemisyjnych, a jeśli co najmniej 85 proc. – zostanie zakupione 300 sztuk pojazdów bezemisyjnych. Zakup 300 pojazdów bezemisyjnych pozwoli wymienić ok. 30 proc. funkcjonujących na terenie GZM pojazdów z napędem wysokoprężnym („diesli”), co pozwoli na wypełnienie obowiązków zapisanych w art. 36 Ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych.</p>							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenia testów na terenie GZM prototypu pojazdu bezemisyjnego dostarczonego przez NCBR • w ramach projektu badawczego. • Zakup pojazdów bezemisyjnych w zależności od poziomu dofinansowania. Maksymalnie 300 sztuk. • Wdrożenie na terenie Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii modelu zeroemisyjnego transportu miejskiego opartego na autobusach bezemisyjnych. • Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz hałasu do atmosfery. 							
Czas realizacji	2017 - 2023	Łączne nakłady finansowe	1 031 294 000 zł	Środki własne	197 194 100 zł	Środki zewnętrzne	834 099 900 zł

Numer i nazwa działania							
16. Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Budowanie przewagi konkurencyjnej obszaru GZM w oparciu o rozwój elektromobilności.							
Opis działania							
<p>Mając na względzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrównoważony rozwój gospodarki w Polsce, jej innowacyjny i zaawansowany technologicznie poziom funkcjonowania, jak również rozwój nowoczesnych technologii w zakresie transportu, – ograniczenie emisji spalin, szczególnie w GZM, dzięki zastąpieniu pojazdów z silnikami spalinowymi pojazdami o napędzie elektrycznym, – rozwój sektora nowych technologii, w tym sektora produkcyjnego, – przepis ustawy o związku metropolitalnym województwa śląskiego z dnia 9 marca 2017 r. (art. 12) stanowiący, że metropolia będzie wykonywać zadania z zakresu: rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego oraz planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej, <p>planuje się prowadzenie na terenie GZM działań w obszarze elektromobilności. Istotą działań w tym zakresie jest ukierunkowanie transportu na napędzanie silnikami elektrycznymi. Do właściwej organizacji systemu elektromobilności konieczna jest kompleksowa eorganizacja ruchu zarówno autobusów elektrycznych, jak i samochodów oraz transfer wiedzy i kompetencji pomiędzy Urzędem Metropolitalnym a gminami członkowskimi. Rolą GZM będzie współpraca w tym zakresie z samorządami, Ministerstwem Klimatu innymi partnerami. Wokół tego działania powinny funkcjonować rozwiązania ekonomii współdzielenia, takie jak: <i>carsharing</i>, <i>bikesharing</i>, <i>scootersharing</i> oraz pojazdy autonomiczne, które będą stanowić z jednej strony alternatywę dla samochodów prywatnych, z drugiej zaś powinny usprawnić przejazd pasażerów z problemem ostatniego kilometra. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia w swoich działaniach strategicznych powinna podejmować realizację celów, które wpływają na rozwój potencjału jej mieszkańców. Zdolność do przemieszczania się jest kluczowym elementem wpływającym na możliwość zwiększenia tego potencjału. Do środków wspomagających osiągnięcie tych celów zaliczyć należy przede wszystkim promowanie rozwiązań z zakresu elektromobilności wśród mieszkańców GZM, jak również uzupełnienie transportu publicznego rozwiązaniami opartymi na elektromobilności. Ponadto zakłada się wsparcie instytucji samorządowych w realizacji obowiązku udziału pojazdów elektrycznych we flocie wykorzystywanych pojazdów.</p>							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie gmin w zakresie realizacji obowiązków nałożonych w ramach ustawy o elektromobilności. • Wzrost wykorzystania pojazdów elektrycznych na terenie GZM. • Rozwój podmiotów zaangażowanych w elektromobilność na terenie GZM. • Rozwój infrastruktury ładowania. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	1 000 000 zł	Środki własne	1 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
17. Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Rozwój nowych usług mobilnościowych oraz promocja zrównoważonych zachowań mobilnościowych.							
Opis działania							
<p>W skomplikowanym obszarze jakim jest aglomeracja policentryczna ważnym czynnikiem rozwojowym jest zapewnienie spójności terytorialnej. Dlatego tak dużo zależy od mobilności mieszkańców między poszczególnymi ośrodkami miejskimi. Ta jednak w głównej mierze realizowana jest przy użyciu transportu indywidualnego, najczęściej z napędem spalinowym (własny samochód), co przyczynia się do problemów natury przestrzennej, zdrowotnej i środowiskowej. Dodatkowymi wyzwaniami są szybko zmieniające się uwarunkowania technologiczne i związane z tym pojawianie się coraz to nowych usług mobilnościowych. Aby uzyskać pożądane efekty podejmowane będą następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej (<i>ang. SUMP - Sustainable Urban Mobility Plan</i>) dopasowanego do konkretnych potrzeb mobilnościowych z dużym naciskiem na policentryczny charakter Metropolii, zmieniającą się specyfikę dostępnych na rynku usług mobilnościowych oraz styl życia. Plan ten miałby być przewodnikiem dla działań na poziomie metropolitalnym i wyznacznikiem wartości dla gmin członkowskich. – Tworzenie warunków do powstawania nowych, zrównoważonych usług mobilnościowych wraz z dążeniem do ich integracji przez system mobilności jako usługi (<i>ang. MaaS - Mobility as a Service</i>), w tym m.in: jednej wyszukiwarki połączeń, systemu jednej płatności oraz wspólnego abonamentu dla transportu zbiorowego oraz usług współdzielonych. Niezwykle ważne w tym kontekście są również polityka parkingowa sprzyjająca współdzieleniu pojazdów a także ogólnometropolitalny inteligentny system zarządzania transportem dający priorytety wszelkim środkom zrównoważonego transportu. – Tworzenie ekosystemu łączącego różnych interesariuszy zrównoważonej mobilności, m.in. poprzez prowadzenie i koordynowanie prac Rady ds. Nowoczesnej Mobilności. Utworzenie standardów ruchu pieszego. Konsultacje społeczne nowych rozwiązań mobilnościowych. – Działania promocyjne i edukacyjne w zakresie upraszczania mobilności – np. realizowania potrzeb życiowych bliżej miejsca zamieszkania, uelastyczniania przez pracodawców godzin pracy do zmiennych warunków oraz promocji pracy z domu. – Pilotaż innowacyjnych rozwiązań transportowych, m.in. w oparciu o autonomiczne pojazdy oraz drony w służbie przewozu towarów. 							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie udziału podróży wykonywanych własnym samochodem i związany z tym spadek ruchu drogowego oraz niwelacja problemów z przestrzenią i zanieczyszczeniami w centrach miast. • Dostęp do szerokiej palety usług mobilnościowych opartych na współdzieleniu pojazdów. • Widoczne trendy zmian zachowań mobilnościowych mieszkańców GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	4 000 000 zł	Środki własne	4 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
18. Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności roweru i jego upowszechnienie jako środka transportu w systemie intermodalnym.							
Opis działania							
<p>Budowa systemu wypożyczania rowerów publicznych na obszarze GZM to ważny element metropolitalnej koncepcji rowerowej, jak również czynnik wpływający na poprawę jakości życia. Problematyka zrównoważonej mobilności wynika z art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730). Rower powinien służyć nie tylko do rekreacji i spędzania czasu wolnego, ale też jako środek transportu przyjazny dla środowiska i zdrowia człowieka. Z uwagi na skalę działania wynikającą z zasięgu obszarowego (41 gmin) zakłada się etapowość wdrażania systemu.</p> <p>Planowane jest wprowadzenie roweru ze wspomaganie elektrycznym z wyznaczonymi strefami parkingowymi oraz analiza modeli biznesowych wprowadzonych rozwiązań i dobrych praktyk z miast polskich i europejskich, skutkująca rekomendowaniem najlepszej opcji systemu.</p> <p>Wysokość zakładanych nakładów finansowych to wariant maksymalny. W przypadku wyboru modelu koncesji (analogicznie jak w Krakowie) eliminuje się wariant inwestycyjny, ograniczając tym samym koszt realizacji zadania.</p> <p>W celu zmiany zachowań komunikacyjnych i nawyków transportowych poprzez pokazanie, iż urzędnicy zaczynają od siebie, w 2019 r., uruchomiono projekt „Rowerem lub na kole” – polegający na zakupie i przekazaniu przez GZM służbowych rowerów wspomaganym elektrycznie Straży Miejskiej, Policji i urzędnikom JST. Planowany jest drugi etap tego projektu w wersji cargo oraz utrzymanie integracji funkcjonujących systemów roweru miejskiego Nextbike na terenie 7 gmin GZM z możliwością dołączania kolejnych miast i gmin GZM, do czasu uruchomienia docelowego systemu Roweru Metropolitalnego. Przewidziane jest też stworzenie wspólnej polityki rowerowej dla gmin GZM.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa mobilności mieszkańców i lepsza dostępność komunikacyjna obszaru poprzez poszerzenie oferty transportu publicznego (czyli możliwość korzystania z wypożyczania różnorodnych środków transportu). • Zwiększenie liczby codziennych podróży realizowanych rowerem (zmniejszenie emisji spalin, zmniejszenie kongestii zarówno w sieci transportowej, jak w środkach transportu publicznego). • Stopniowa zmiana codziennych zachowań komunikacyjnych w kierunku transportu modalnego i mniejszego korzystania z samochodów (zwłaszcza na krótkich i średnich dystansach) na rzecz powszechniejszego wykorzystania rowerów. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	23 000 000 zł (projekt pilotażowy)	Środki własne	23 000 000 zł (projekt pilotażowy)	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
19. Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wspieranie działań rozwojowych podejmowanych przez gminy członkowskie.							
Opis działania							
<p><i>Metropolitalny Fundusz Solidarności</i> jest programem wieloletnim, który dofinansowuje własne zadania inwestycyjne realizowane przez gminy, mające istotne znaczenie dla rozwoju obszaru Metropolii. Program jest realizowany w oparciu o zasady partnerstwa, dodatkowości, subsydiarności, a także koncentracji.</p> <p>Preferowane są zadania, integrujące gminy członkowskie, związane z ograniczeniem niskiej emisji, rozwojem infrastruktury rowerowej oraz zadania współfinansowane z innych źródeł zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej.</p> <p>W ramach Zgromadzenia GZM gminy członkowskie decydują o rodzajach przedsięwzięć objętych pomocą finansową. Program przyczynia się do wzmocnienia funkcji metropolitalnych obszaru Metropolii, a także do integracji działań gmin członkowskich GZM.</p> <p>Program realizowany jest od 2018 r., a największa część wydatków przypada na pierwsze lata jego funkcjonowania.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie dotacji celowej gminom członkowskim GZM. • Integralność i aktywna współpraca pomiędzy gminami członkowskimi GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2023	Łączne nakłady finansowe	203 000 000 zł	Środki własne	203 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
20. GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Stworzenie warunków do innowacyjnego zastosowania informacji oraz inspirowanie przedsiębiorczości.							
Opis działania							
<p>Działanie polega na stworzeniu wspólnej platformy gromadzącej otwarte dane o GZM i zakłada ich publiczne udostępnianie przy wykorzystaniu nowych technologii. Platforma posłuży do: integracji i skutecznego wykorzystywania informacji z zastosowaniem rozwiązań informatycznych, świadczenia usług wspierających zarządzanie GZM (aplikacje – np. transportowe), koordynacji procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją oraz do stymulowania otwartości danych i technologii.</p> <p>Urząd Metropolitalny chce ułatwić mieszkańcom dostęp do informacji publicznych, co pozwoli im w łatwy sposób zapoznać się ze sposobem funkcjonowania ich środowiska oraz umożliwi zwiększenie zaangażowania w sprawy GZM i ułatwi realizowanie nowych inicjatyw społecznych i biznesowych opartych na danych publicznych.</p> <p>Otwarte dane to bogatsze usługi e-administracji, odpowiadające na rzeczywiste potrzeby mieszkańców, obniżenie kosztów aktualizacji i publikacji danych, zwiększenie skuteczności działań, otwartości i przejrzystości procesu podejmowania decyzji oraz usprawnienie działania urzędów i przedsiębiorstw.</p> <p>Budowa rozwiązań klasy Business Intelligence to działanie powiązane z zapewnieniem wsparcia zarządzania GZM i poszczególnymi gminami, poprzez udostępnienie narzędzi analitycznych i pulpitów menedżerskich (narzędzi pozwalających na szybki i łatwy dostęp do kluczowych z punktu widzenia zarządzania informacją) wykorzystujących dane zgromadzone w hurtowni danych. W hurtowni gromadzone będą uporządkowane dane pochodzące z systemów informatycznych wykorzystywanych w gminach oraz - w przyszłości - ze źródeł zewnętrznych. Narzędzia analityczne będą umożliwiały przeprowadzanie analiz przestrzennych oraz publikowanie w formatach otwartych (zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi). Rozwiązania tej klasy wymagają wysokiej jakości danych, co spowoduje wzmocnienie wartości informacji zarządczej niezbędnej do podejmowania decyzji.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie przez urzędy gmin członkowskich GZM z danych udostępnianych przez innych w celu poprawy jakości podejmowanych decyzji. • Stale rosnąca liczba użytkowników platformy otwartych danych. • Pojawianie się aplikacji i usług dostępnych dla mieszkańców, korzystających z publicznych zbiorów danych udostępnianych przez podmioty administracji publicznej. • Korzystanie przez podmioty prywatne z baz danych przy oferowaniu produktów, opracowywaniu usług i aplikacji mobilnych. • Rozpoznawalność GZM na arenie międzynarodowej i wykorzystywanie danych o GZM przez podmioty zewnętrzne w ramach analiz benchmarkingowych. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	15 000 000 zł	Środki własne	15 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
21. Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Budowanie przewagi konkurencyjnej obszaru GZM opartej na tworzeniu warunków dla rozwoju systemu bezzałogowych statków powietrznych.							
Opis działania							
<p>Mając na względzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrównoważony rozwój gospodarki w Polsce, jej innowacyjny i zaawansowany technologicznie poziom funkcjonowania, jak również rozwój nowoczesnych technologii w zakresie transportu; – status projektu kluczowego programu Żwirko i Wigura w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju; – przepis ustawy o związku metropolitalnym województwa śląskiego z dnia 9 marca 2017 r. (art. 12) stanowiący, że związek metropolitalny będzie wykonywać zadania z zakresu: rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego; <p>planuje się uruchomienie na terenie GZM działań sprzyjających rozwojowi technologii bezzałogowych statków powietrznych. GZM jest naturalnym miejscem, gdzie nowoczesne i innowacyjne technologie mogą być wdrażane. Ze względu na specyfikę swojego obszaru, możliwe jest tutaj sprawdzenie pracy dronów – w trybie automatycznym – w warunkach typowych i charakterystycznych dla zabudowy wielkomiejskiej, w rozbudowanej infrastruktury komunikacyjnej i przemysłowej. Ponadto dzięki zinstytucjonalizowaniu funkcjonowania związku metropolitalnego, realizacja projektów o znaczeniu ponadlokalnym jest tutaj lepiej skoordynowana.</p> <p>Działanie polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzeniu działań angażujących ekspertów, usługodawców i usługobiorców prowadzących do opracowania standardów usług Bezzałogowych Statków Powietrznych z miastach; – testowaniu lokalnego systemu i zasad zarządzania lotami dronów; – utworzeniu obszarów testowych dla usług dronowych; – współpracy z kluczowymi instytucjami z obszaru BSP stanowiąc kluczowe miejsce testowania i rozwoju usług z użyciem BSP; – budowie świadomości społecznej dla korzyści z użycia BSP; – współpracy z innymi regionami kraju. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Postrzeganie GZM jako miejsca pierwszego wyboru dla technologii dronowych w Kraju. • GZM jako inkubator technologii, nauki i biznesu dla bezzałogowych statków powietrznych (BSP). • Pozycja lidera działań związanych z tworzeniem obszarów U-Space w Kraju i Europie. • Umocnianie pozycji Metropolii jako ośrodka wzrostu i uzyskania pozycji przewagi konkurencyjnej z innymi związkami metropolitalnymi w tym obszarze. • Przeprowadzenie pilotaży usług dla JST i innych służących mieszkańcom GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	3 500 000 zł	Środki własne	3 500 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Nazwa działania							
22. Budowa międzynarodowej sieci współpracy							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu poprzez nawiązanie współpracy z podmiotami zagranicznymi.							
Opis działania							
<p>GZM chce czerpać z doświadczeń innych metropolii, organizacji międzynarodowych, sieci tematycznych i innych platform współpracy przy opracowywaniu i wdrażaniu rozwiązań zidentyfikowanych problemów i wyzwań w takich zakresach jak: inteligentna metropolia, zrównoważona (zielona i niebieska) metropolia, otwarta metropolia, przedsiębiorcza metropolia.</p> <p>W wyżej wymienionych zakresach należy wyszczególnić mobilność i transport, w tym rozwiązania dotyczące Mobilności jako Usługi (ang. <i>MaaS - Mobility as a Service</i>), technologie i rozwiązania dronowe, zarządzanie terenami zielonymi, niebieską infrastrukturę, gospodarkę obiegu zamkniętego, gospodarkę odpadami, planowanie przestrzenne, politykę senioralną, współpracę inwestycyjną oraz inne obszary, które mają istotny wpływ na poprawę jakości życia. Jednocześnie w ciągu czterech lat metropolia powinna stać się rozpoznawalna na arenie międzynarodowej.</p> <p>Przewiduje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przystąpienie do wybranych organizacji zrzeszających miasta/obszary metropolitalne; – przystąpienie do grup roboczych/konsorcjów skupionych wokół konkretnego tematu z obszaru zainteresowania GZM; – zawieranie porozumień o charakterze międzynarodowym, wyrażanie intencji współpracy określonej w listach intencyjnych z innymi metropoliami, partnerami społecznymi, partnerami biznesowymi etc.; – współpraca z instytucjami UE, organizacjami międzynarodowymi (rządowymi i pozarządowymi); – podejmowanie delegacji zagranicznych; – udział w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym, w tym organizacja stoisk wystawienniczych; – udział w misjach gospodarczych, wyjazdach studyjnych, konferencjach międzynarodowych; – wsparcie Wydziału Promocji Departamentu RW w zakresie budowy marki i rozpoznawalności GZM na arenie międzynarodowej; – wsparcie przedsiębiorczości poprzez nawiązywanie relacji z potencjalnymi inwestorami; – wsparcie promocji przedsiębiorców działających na terenie GZM w realizacji ich planów rozwojowych na rynkach międzynarodowych; – wsparcie promocji gmin GZM oraz ich potencjału inwestycyjnego na arenie międzynarodowej; – wyszukiwanie partnerów międzynarodowych do podejmowanych przez GZM projektów; – nadanie charakteru międzynarodowego konferencjom, seminariom czy warsztatom, których organizatorem lub współorganizatorem jest GZM; – pozyskiwanie i wymiana dobrych praktyk związanych z budowaniem inteligentnej, zrównoważonej, otwartej i przedsiębiorczej metropolii. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost rozpoznawalności GZM na arenie międzynarodowej. • Wdrożenie na obszarze GZM dobrych praktyk z innych regionów świata, we współpracy z partnerami zagranicznymi. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	5 100 000 zł	Środki własne	5 100 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
23. Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
<p>Wypracowanie wspólnych zasad wsparcia osób starszych na obszarze GZM.</p> <p>Promowanie dobrych praktyk w zakresie usług społecznych skierowanych do osób starszych, innowacji społecznych oddziałujących pozytywnie na jakość życia osób starszych, zatrudnienia osób starszych, wolontariatu seniorów, tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi tzw. srebrnej gospodarki (aktywność osób starszych, produkty i usługi).</p>							
Opis działania							
<p>Udział osób starszych w strukturze demograficznej mieszkańców GZM z roku na rok rośnie. Osoby te chcą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Poszczególne gminy członkowskie zainicjowały tzw. karty seniora lub inne usługi skierowane do tej grupy docelowej. Ulgi i inne formy wsparcia są często skierowane do własnych mieszkańców, co oznacza, że karty seniora jednej gminy nie są honorowane w innych gminach GZM.</p> <p>Seniorzy wskazali na fakt, iż korzystają regularnie z ofert kulturowych, sportowych i społecznych innych gmin w GZM. Podczas konsultacji zgłosili propozycję uzgodnienia między gminami członkowskimi wspólnych zasad realizacji usług wsparcia skierowanych do seniorów na obszarze GZM. Jednocześnie wskazali na otwartość seniorów i ich zrzeczeń na udział w projektach demonstracyjnych, w których promowane są innowacje społeczne, które pozwolą poprawić jakość życia osób starszych. Dotyczy to zarówno technologii monitoringu, technologii medycznych, jak i innych rozwiązań pobudzających aktywność, wspierających mobilność i zaradność oraz przeciwdziałających izolacji osób starszych.</p> <p>Urząd Metropolitalny przewiduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – upowszechnianie wymiany dobrych praktyk z pracownikami urzędów gmin odpowiedzialnych za prowadzenie programów wsparcia skierowanych do osób starszych, – wypracowanie zaleceń i rekomendacji dotyczących jednolitych działań wobec osób starszych, – promowanie innowacji społecznych oddziałujących pozytywnie na jakość życia osób starszych podczas konferencji i innych wydarzeń specjalnych, we współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi gminami członkowskimi (uruchomienie projektów pilotażowych), – aktywny udział w wydarzeniach adresowanych do seniorów na poziomie międzygminnym. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Pakiet wspólnych zasad wsparcia osób starszych na obszarze GZM w ramach ujednoliconego systemu wsparcia. • Minimum dwie usługi adresowane pośrednio i/lub bezpośrednio do seniorów zamieszkałych na obszarze GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	2 000 000 zł	Środki własne	2 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
24. Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.							
Priorytet PDS							
Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Stworzenie warunków do maksymalnego i precyzyjnego wykorzystania potencjału Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w działaniach o charakterze promocyjnym i komunikacyjnym. Stworzenie sprawnych mechanizmów promocji integracyjnej skierowanej do wnętrza związku metropolitalnego oraz promocji m.in. biznesowej i turystycznej skierowanej do odbiorców zewnętrznych. Określenie i skuteczne wykorzystanie narzędzi do przedstawienia GZM jako dobrego miejsca do życia, studiowania, pracy i inwestowania.							
Opis działania							
Strategia będzie miała charakter dokumentu kompleksowo opisującego sferę promocji: narzędzia, treści, kierunki, adresatów działań i treści promocyjnych, określi <i>big idea</i> metropolii rozpiętą pomiędzy tradycją a aspiracjami supermiasta i jego mieszkańców, określi wytyczne do działań promocyjnych w odniesieniu do <i>big idea</i> . Strategia określi metropolitalny układ odniesienia i scharakteryzuje pozycjonowanie GZM. Dokument będzie zawierał wyniki analizy strategicznej, opisane cele horyzontalne i szczegółowe promocji, zidentyfikuje i scharakteryzuje główne grupy adresatów treści promocyjnych oraz działań komunikacyjnych, zarysuje programy promocyjne wraz z proponowanymi w ich obszarze działaniami. W strategii znajdzie się opis grupowych i indywidualnych ambasadorów marki. W zakresie komunikacji społecznej zaprezentuje ona katalog dobrych praktyk komunikacyjnych GZM.							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Dokument pn. Strategia promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r. • Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia istnieje w świadomości jej mieszkańców, jest także rozpoznawalna na arenie międzynarodowej. 							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	354 240 zł	Środki własne	354 240 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
25. Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią							
Priorytet PDS							
Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej uczelni z obszaru GZM							
Opis działania							
<p>Chcąc przeciwdziałać niekorzystnym trendom demograficznym, należy przekonać młodzież mieszkającą w GZM oraz młodzież z innych części Polski i Europy Środkowej, że warto studiować i zamieszkać w GZM. W przeszłości uczelnie podejmowały indywidualne i wspólne próby wdrażania kampanii promocyjnych skierowanych do młodzieży, jednak rzadko były one konsekwentnie podtrzymywane przez kolejne lata.</p> <p>GZM, jako instytucja odpowiedzialna za rozwój społeczno-gospodarczy regionu powinna wspierać uczelnie w działaniach zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty edukacyjno-naukowej. Młodzież stanowi istotną grupę docelową dla przyszłości GZM. Dlatego też istotne jest zachęcenie młodzieży do związania swojej przyszłości z GZM. Promocja potencjału naukowego uczelni poprzez wsparcie finansowe uczelni będzie miała długofalowe skutki oddziaływania. Młodzież i studenci przekonają się że warto związać swoją przyszłość z Metropolią, formy spędzania wolnego czasu będą bardziej różnorodne, podniesie jakość życia, co w dalszej perspektywie spowoduje napływ nowych mieszkańców.</p> <p>Działanie będzie realizowane poprzez projekt pn. „Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki”. Wsparcie finansowe w postaci dotacji zostanie przeznaczone dla uczelni wyższych, publicznych jak i nie publicznych, w rozumieniu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2019, poz. 1668), prowadzących działalność na terenie GZM.</p> <p>Wspierane będzie podniesienie atrakcyjności oferty edukacyjnej/naukowej uczelni poprzez zaangażowanie aktywnych naukowo, wybitnych naukowców, osobistości, którzy poprzez swój udział w wykładach, seminariach, spotkaniach, recenzowaniu prac dyplomowych i innych działaniach, zachęciliby studentów, doktorantów do kontynuowania nauki na lokalnej uczelni i związania swojej przyszłości z GZM lub regionem.</p> <p>Zaproszeni naukowcy będą musieli spełniać określone kryteria, m.in. powinni wywodzić się z 20 najlepszych uczelni notowanych w światowych rankingach oraz posiadać bogaty dorobek naukowy. Promowane będą pobyty dłuższe, przekraczające miesiąc.</p> <p>Dotacja przeznaczona zostanie na finansowanie kosztów wynagrodzenia zaproszonego naukowca oraz promocję projektu. Maksymalna wysokość udzielonej dotacji - 99% wydatków uznanych za kwalifikowane.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie liczby studentów na uczelniach GZM na stałym poziomie. • Napływ nowych mieszkańców do GZM. • Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej uczelni na terenie GZM. • Pozyskanie osób zdolnych, z możliwościami ich zakorzenienia na terenie GZM (praca, mieszkanie). 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	8 000 000 zł	Środki własne	8 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
26. Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Wdrożenie metodyki zarządzania projektami w Urzędzie Metropolitalnym wraz z dedykowaną elektroniczną platformą.							
Opis działania							
<p>Działanie składa się z wielu faz, różniących się między sobą: czasem trwania, stopniem zaangażowania zasobów oraz stosowanymi metodami prowadzenia, planowania i kontroli. Sposób podziału projektu na fazy oraz ich liczba zależą przede wszystkim od tematyki i zakresu projektu.</p> <p>Działanie będzie polegać na opracowaniu metodyki zarządzania projektami składającej się z co najmniej następujących faz: analizy potrzeb, planowania, realizacji i zamknięcia projektu dla wszystkich projektów, w tym projektów inwestycyjnych, oraz docelowo wdrożenia cyfrowej platformy elektronicznej do zarządzania projektami w ramach działania GZM, szczególnie w kontekście relacji z gminami.</p> <p>Platforma będzie cyfrowym odzwierciedleniem organizacji, jej struktury, zasobów i zachodzących w niej procesów. Pozwoli wygodniej i łatwiej zarządzać wszelką działalnością projektową, zarówno w obszarze dokumentacji, zadań, jak i budżetowania, raportowania stanu ich realizacji oraz dystrybucji informacji o zadaniach bezpośrednio do wykonujących je osób. Wprowadzenie elektronicznej platformy cyfrowej pozwoli na sprawny i efektywny przepływ informacji pomiędzy GZM i gminami członkowskimi w ramach wspólnie realizowanych projektów.</p> <p>Pierwszy etap działania zakłada budowę systemu zarządzania wraz z narzędziem do implementacji w Urzędzie Metropolitalnym oraz z przyszłą rozbudową systemu o moduły dotyczące zarządzaniem portfelami projektów i programami, a także z uzupełnieniem zasad zarządzania projektami w przedmiotowym zakresie. Kolejnym etapem będzie wdrożenie opracowanego systemu dla gmin członkowskich GZM.</p> <p>Aktualnie zgodnie z wypracowaną metodyką zarządzania projektami prowadzony jest monitoring realizacji działań ujętych w Programie Działań Strategicznych. Podstawowym narzędziem w procesie monitoringu są wypełniane przez kierowników projektów raporty okresowe, na podstawie których opracowywany jest miesięczny raport o postępie realizacji działań przedkładany Zarządowi GZM. W pierwszym etapie raportowaniem objętych jest większość działań, natomiast od stycznia 2020 r. system raportowania będzie obejmował wszystkie działania realizowane w ramach Programu Działań Strategicznych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie metodyki zarządzania projektami. • Wdrożenie elektronicznego systemu wspierającego zarządzanie cyklem życia projektu poprzez zdefiniowanie uprawnień, podział odpowiedzialności oraz możliwość kontroli faz projektu. • Usprawnienie komunikacji z gminami. 							
Czas realizacji	2018 - 2021	Łączne nakłady finansowe	850 000 zł	Środki własne	850 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
27. Budowa platformy dobrych praktyk							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Promowanie i wykorzystywanie dobrych praktyk wśród gmin członkowskich GZM dla poprawy sprawności działania samorządów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań służących poprawie jakości życia mieszkańców.							
Opis działania							
<p>Dobra praktyka oznacza: sprawdzone, efektywne i skuteczne rozwiązanie danej kwestii, mogące służyć jako modelowe rozwiązanie do szerszego wdrażania i replikowania w różnych instytucjach, a w przypadku samorządu w gminach i jednostkach im podległych.</p> <p>Wymiana doświadczeń i budowanie wzajemnych kontaktów wokół danej dobrej praktyki wpływa na zwiększenie efektywności i sprawności funkcjonowania samorządów lokalnych oraz na wzmocnienie współpracy pomiędzy pracownikami samorządowymi.</p> <p>Zasadność podjęcia działania wynika z potrzeby stworzenia narzędzia służącego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – międzygminnej wymianie doświadczeń dla poprawy efektywności działania i usprawnienia codziennych zadań realizowanych przez samorządy lokalne; – zapewnieniu dostępu do aktualnych informacji i rozwiązań, które są wypracowywane „na bieżąco” w odpowiedzi na potrzeby i wyzwania zarówno mieszkańców, jak i pracowników samorządowych. <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie ujednoczonego formatu, opisującego dobrą praktykę; – zebranie informacji z gmin nt. funkcjonujących tzw. dobrych praktyk oraz tematów, dla których powinny być wypracowane dobre praktyki; – organizowanie cyklicznych spotkań prezentujących dobre praktyki wg podziału na grupy tematyczne; – upowszechnianie wybranych dobrych praktyk; <p>W dalszej perspektywie, w miarę rozwoju idei wymiany dobrych praktyk, zakłada się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sięganie po doświadczenia spoza obszaru GZM, w tym doświadczenia zagraniczne; – stworzenie platformy informatycznej do upowszechniania dobrych praktyk i wymiany doświadczeń; – opracowanie publikacji nt. dobrych praktyk; – organizowanie spotkań/warsztatów służących wymianie doświadczeń z innymi metropolitami z kraju i zagranicy (opcjonalnie). 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Zainicjowanie procesu współpracy i wymiany informacji oraz budowania kontaktów pomiędzy gminami. • Wypracowany zestaw dobrych praktyk do dalszego upowszechniania i wykorzystania, np. w realizacji innych działań przez GZM. • Interdyscyplinarna platforma wymiany dobrych praktyk (narzędzie informatyczne). 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	800 000 zł	Środki własne	800 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
28. Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Utworzenie i prowadzenie Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego, służącego do gromadzenia, przetwarzania i analizowania danych oraz monitorowania zmian zachodzących w GZM i jej gminach członkowskich.							
Opis działania							
<p>Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne GZM to narzędzie służące do systematycznego gromadzenia i przetwarzania danych oraz monitorowania zmian w GZM i jej gminach członkowskich zachodzących na przestrzeni lat. Uzasadnieniem dla wyboru działania była potrzeba dysponowania aktualnym i łatwo dostępnym źródłem danych i analiz (własną bazą wiedzy) na temat obszaru metropolitalnego, wykorzystywanych w procesie zarządzania obszarem metropolitalnym oraz w pracach poszczególnych departamentów Urzędu Metropolitalnego dla lepszego planowania rozwoju GZM i monitorowania bieżącej sytuacji w GZM.</p> <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gromadzenie danych i tworzenie baz danych, w tym przestrzennych z wykorzystaniem narzędzi GIS; – wizualizację danych w i ich udostępnianie poprzez portal internetowy; – utworzenie platformy komunikacji i wymiany informacji z podmiotami zewnętrznymi i wewnątrz organizacji (InfoGZM); – wykonywanie opracowań analitycznych i diagnostycznych, w tym publikacji (np.: Atlas Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, opracowania nt. depopulacji i demografii, itp.); – prace analityczne w zakresie polityki przestrzennej i ładu przestrzennego (np. wspólne zestawienie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wszystkich gmin członkowskich GZM); – prowadzenie badań tematycznych (np. nt. jakości życia na obszarze GZM w wymiarze subiektywnym (jakościowym/odczuciowym) i obiektywnym (ilościowym/kwantyfikowalnym) z możliwością okresowego ich powtarzania w celu budowania bazy wiedzy (np. Raport nt. jakości życia w GZM). <p>Podstawowym narzędziem realizacji zadań w ramach Obserwatorium jest autorski portal InfoGZM, będący platformą udostępniania i wizualizacji gromadzonych danych, z wykorzystaniem takich form prezentacji jak m.in. mapy, wykresy, kartogramy, grafiki, tabele. Na portalu prezentowane są zarówno podstawowe informacje o GZM i jej gminach członkowskich (powierzchnia, liczba ludności, rodzaj gminy), jak i bardziej szczegółowe zagadnienia branżowe (np. z zakresu demografii, finansów publicznych, infrastruktury, środowiska, gospodarki). Portal jest stale rozbudowywany i wzbogacany o nowe dane i analizy.</p> <p>Działanie ma charakter stały oraz wymaga bieżącej aktualizacji i uzupełniania danych.</p>							
Rezultat/Produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Baza danych na temat GZM i jej gmin członkowskich pozwalająca na monitorowanie zmian w czasie; • Portal informacyjny: platforma upowszechniania i wizualizacji danych nt. obszarów funkcjonowania gmin członkowskich i całej GZM; • Opracowania analityczno-diagnostyczne i publikacje tematyczne; • Wpracowane autorskie narzędzia badawcze do wielokrotnego wykorzystania w przypadku powtarzalności badań (opcjonalnie). 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	800 000 zł	Środki własne	800 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
29. Opracowanie Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035 r.							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Opracowanie dokumentu strategicznego kreującego politykę rozwoju GZM i wspierającego proces zarządzania obszarem metropolitalnym.							
Opis działania							
<p>Realizacja działania (w skrócie: Strategii Rozwoju GZM) wynika z potrzeby opracowania podstawowego i kierunkowego dokumentu określającego ustalenia strategiczne na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego GZM i budowania jej metropolitalnego wymiaru, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i powiązań funkcjonalnych. Dokument zawierać będzie także: plan finansowy, harmonogram oraz system wdrażania i monitorowania postępów we wdrażaniu ustaleń strategicznych.</p> <p>W wymiarze wewnętrznym Strategia Rozwoju GZM będzie narzędziem operacyjnym, służącym do integrowania, inspirowania i koordynowania inicjatyw podejmowanych przez poszczególne gminy członkowskie GZM i departamenty Urzędu Metropolitalnego.</p> <p>W wymiarze zewnętrznym będzie ona narzędziem służącym komunikowaniu przyjętych kierunków rozwoju GZM, wynikających z dążeń i aspiracji jej gmin członkowskich oraz będzie podstawą do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe.</p> <p><i>Z uwagi na fakt, iż komponent analityczno-diagnostyczny dotyczący obszaru związku metropolitalnego jest wspólny dla trzech działań wpisanych w PDS (tj. studium metropolitalnego, strategii rozwoju i obszarów funkcjonalnych) zasadna jest ich realizacja jako jedno złożone działanie, ze sobą współzależne.</i></p> <p><i>Jednocześnie, ze względu na planowane zmiany w prawodawstwie dotyczące prowadzenia polityki rozwoju GZM, należy brać pod uwagę możliwość poszerzenia zakresu dokumentu strategicznego o model struktury funkcjonalno-przestrzennej (zastępującej odrębny dokument planistyczny, tj. studium metropolitalne).</i></p>							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Metropolitalny dokument strategiczny • Baza wiedzy i informacji nt. GZM pozyskana w trakcie procesu opracowywania dokumentu, tj. analiz i diagnoz. 							
Czas realizacji	2018 - 2021	Łączne nakłady finansowe	2 700 000 zł	Środki własne	2 700 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
30. Sprawna Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia - wyznaczenie obszarów funkcjonalnych							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Optymalizacja rozwoju poszczególnych obszarów GZM, w kontekście wzajemnego oddziaływania oraz zróżnicowanej struktury jednostek administracyjnych.							
Opis działania							
<p>Realizacja działania, tj. wyznaczenia obszarów funkcjonalnych, wynika m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z potrzeby identyfikacji powiązań funkcjonalnych i sił oddziaływania poszczególnych gmin na siebie, w tym gmin członkowskich GZM; – z potrzeby określenia specyfiki, w tym potencjałów i deficytów danego obszaru funkcjonalnego w celu doboru właściwych kierunków rozwoju; – niejednorodnej struktury administracyjnej GZM, obejmującej gminy, lecz nie zawsze całe powiaty, co utrudnia prowadzenie spójnej polityki rozwoju, a także zbieranie danych (często dostępnych na poziomie powiatu). <p>Prace związane z wyznaczeniem obszarów funkcjonalnych pozwolą także na analizę potencjalnego / optymalnego zasięgu związku metropolitalnego, czyli na delimitację jego granic.</p> <p>Realizacja działania obejmuje m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> – dobór wskaźników diagnostycznych; – delimitację granic oddziaływania GZM; – opracowanie modelu i mapy zarządzania obszarami funkcjonalnymi. <p><i>Z uwagi na fakt, iż komponent analityczno-diagnostyczny dotyczący obszaru związku metropolitalnego jest wspólny dla trzech działań wpisanych w PDS (tj. studium metropolitalnego, strategii rozwoju i obszarów funkcjonalnych) zasadna jest ich realizacja jako jedno złożone działanie, ze sobą współzależne (także w przypadku przewidywanych zmian przepisów prawa odnośnie strategii i studium).</i></p>							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Analiza powiązań funkcjonalnych obszaru związku metropolitalnego wraz z przestrzennym opracowaniem modelu obszarów funkcjonalnych, obejmujących co najmniej gminy członkowskie GZM. • Zestaw wskaźników diagnostycznych do identyfikacji obszarów funkcjonalnych. 							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	350 000 zł	Środki własne	350 000 zł	Środki zewnętrzne	–

DZIAŁANIA NOWE

Numer i nazwa działania							
31. Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Ujednolicenie oferty taryfowej we wszystkich gminach metropolii. Unowocześnienie systemu pobierania opłat w publicznym transporcie zbiorowym.							
Opis działania							
<p>Po zakończonym procesie przejmowania zadań trzech organizatorów komunikacji, z których jeden (MZK Tychy) nie posiadał infrastruktury pozwalającej na funkcjonowanie systemu ŚKUP, zaplanowano przekazanie kwoty 12 000 000 zł Miastu Tychy na doposażenie pojazdów PKM Tychy oraz TLT Tychy w nowoczesne urządzenia do poboru opłat umożliwiające płatność również kartami płatniczymi. W przypadku przejęcia zadań MZK Tychy przez GZM dalsze prowadzenie zadania przejmie GZM/ZTM.</p> <p>Z powodu planowanego wdrożenia obsługi karty płatniczej w ww. pojazdach, niezbędne będzie wyposażenie wszystkich kontrolerów ZTM w urządzenia umożliwiające weryfikację wniesienia opłaty nie tylko kartą ŚKUP, ale również kartą płatniczą. Ponadto terminale kontrolerskie umożliwią przyjmowanie opłat dodatkowych w pojazdach z wykorzystaniem karty płatniczej. Zadanie zostanie zrealizowane przez GZM/ZTM.</p> <p>Integralną część niniejszego działania stanowią kampanie marketingowe i promocyjne, pokazujące zalety korzystania z różnych form poruszania się po Metropolii.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie jednolitego systemu pobierania opłat za przejazd z wykorzystaniem systemu ŚKUP we wszystkich pojazdach ZTM. • Wdrożenie w pierwszych 190 pojazdach możliwości zapłaty za przejazd kartą płatniczą. • Wyposażenie wszystkich kontrolerów w nowoczesne terminale kontrolerskie. • Zmniejszony koszt zarządzania systemem publicznego transportu zbiorowego na obszarze GZM. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców Metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). 							
Czas realizacji	2019 - 2021	Łączne nakłady finansowe	14 963 713 zł	Środki własne	14 963 713 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
32. Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży dla użytkowników na terenie GZM.							
Opis działania							
<p>W związku z rozwojem kanałów zapewniających całodobową dostępność biletów (automaty biletowe, sprzedaż przez Internet, sprzedaż przez aplikacje w telefonach komórkowych), jak i zmianach w preferencjach użytkowników (np. czytanie wiadomości on-line) ciąglemu ograniczaniu ulega sieć tradycyjnych kanałów dystrybucji (kioski) z powodu ich likwidacji. Powoduje to kurczenie się dostępnej stacjonarnej sieci sprzedaży, co w przypadku użytkowników nie korzystających z kanałów mobilnych (Internet, aplikacje na komórki) może powodować rezygnację z zakupu biletu lub nawet z korzystania z usług komunikacji zbiorowej. Dlatego niezbędne jest zapobieżenie temu zjawisku poprzez rozwój kanałów sprzedaży zapewnianych bezpośrednio przez GZM/ZTM.</p> <p>Obecnie na terenie 24 gmin GZM funkcjonuje 109 automatów biletowych, zakupionych w ramach projektu ŚKUP. Ponadto funkcjonuje 14 urządzeń zakupionych bezpośrednio przez miasto Sosnowiec. Automaty umożliwiają całodobową sprzedaż biletów papierowych i elektronicznych, zasilenie środków na karcie ŚKUP, jak i pozyskanie karty ŚKUP na okaziciela. Możliwa jest zapłata zarówno gotówką (monety i banknoty), jak i kartą płatniczą oraz środkami z karty ŚKUP. Na terenie pozostałych 17 gmin nie ma obecnie automatów biletowych.</p> <p>Uwzględniając powyższe planuje się zakup 43 nowoczesnych stacjonarnych automatów biletowych, zapewniających oprócz funkcjonalności realizowanych przez obecnie funkcjonujące automaty ŚKUP również zapłatę z użyciem nowoczesnych form płatności (Blik), jak również wyświetlanie na dodatkowym ekranie informacji pasażerskiej (dla lokalizacji, w których nie zainstalowano wyświetlaczy SDIP). Automaty zostaną zlokalizowane po 1 sztuce w każdej z gmin Metropolii, ponadto zakłada się posadowienie po jednym urządzeniu na lotnisku Katowice Pyrzowice oraz przed siedzibą GZM. Dodatkowo w zamówieniu zostaną uwzględnione plany gmin GZM zakupu automatów biletowych, w tym w ramach realizowanych przez gminy projektów ze środków unijnych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie sieci stacjonarnych automatów biletowych o co najmniej 43 nowe urządzenia. • Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży w gminach GZM poprzez zapewnienie w każdej gminie GZM automatu biletowego. 							
Czas realizacji	2019 - 2029	Łączne nakłady finansowe	23 753 000 zł w tym w latach 2019 - 2022: 17 880 000 zł	Środki własne	23 753 000 zł w tym w latach 2019 - 2022: 17 880 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
33. Solarne automaty biletowe							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży dla użytkowników na terenie Metropolii.							
Opis działania							
<p>Planowane jest pilotażowe uruchomienie 10 sztuk solarnych automatów biletowych, umożliwiających sprzedaż biletów papierowych i przyjmowanie opłat gotówką oraz kartą płatniczą. Zaletą urządzeń, oprócz ich niższego kosztu pozyskania, jest brak potrzeby zapewnienia zewnętrznego zasilania urządzeń, dzięki czemu prostsze jest ich posadowienie, jak i relokacja do innej lokalizacji.</p> <p>Celem pilotażu, którego zakładany okres trwania wyniesie 12 miesięcy, będzie weryfikacja przydatności tego typu urządzeń do obsługi sprzedaży biletów dla pasażerów, jak również działania urządzeń w różnych warunkach pogodowych, w tym przy słabym nasłonecznieniu. Ponadto urządzenia poprzez ich umiejscowienie w planowanych lokalizacjach stacjonarnych automatów biletowych pozwolą wstępnie zweryfikować zapotrzebowanie na docelowe automaty w planowanych lokalizacjach, w szczególności w mniejszych gminach.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie sieci sprzedaży przez automaty o gminy GZM, w których dotychczas brak tego typu urządzeń. • Weryfikacja przydatności automatów solarnych jako elementu sieci sprzedaży. 							
Czas realizacji	2020 - 2021	Łączne nakłady finansowe	310 000 zł	Środki własne	310 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
34. Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów w pojazdach ZTM							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Pozyskiwanie bieżącej informacji o napełnieniach linii ZTM.							
Opis działania							
<p>Obecnie ZTM pozyskuje informacje o napełnieniach linii z badań napełnień wykonywanych przez osoby wykonujące pomiary. Wadą tych danych jest to, że dają dane punktowe/wybiórcze, obejmujące tylko dzień objęty badaniem. Zebranie pełnych danych o potokach pasażerskich tą metodą jest bardzo czasochłonne, gdyż musi odbywać się w czasie rzeczywistym, angażuje sporą grupę ankieterów, a co więcej wymaga poświęcenia dodatkowego czasu na wprowadzenie zgromadzonych danych do arkusza w formie elektronicznej umożliwiającego sporządzenie na ich podstawie niezbędnych analiz. Ponadto ze względu na koszty tych badań linie są badane zazwyczaj co 2 lata, co powoduje, że brak jest bieżących danych o napełnieniach linii. W związku z powyższym wskazany jest rozpoczęcie działań zmierzających do uruchomienia w pojazdach ZTM-u systemu automatycznego zliczania pasażerów. W tym celu niezbędne jest wyposażenie pojazdów operatorów w niezbędną infrastrukturę, w tym bramki liczące oraz pozyskanie przez GZM/ZTM oprogramowania umożliwiającego zbieranie, obróbkę i prezentację tych danych.</p> <p>Niektóre pojazdy operatorów są już wyposażone w bramki liczące. Dlatego w pierwszym etapie (do roku 2022) planuje się zweryfikowanie możliwości wykorzystania tej infrastruktury do tego celu wraz z doposażeniem jej w niezbędne elementy umożliwiające pozyskiwanie danych o liczbie osób wsiadających i wysiadających na poszczególnych przystankach. Równoległe planuje się pozyskanie oprogramowania umożliwiającego zbieranie, obróbkę i prezentację tych danych, po wcześniejszym przetestowaniu istniejących na rynku rozwiązań w tym zakresie. Oprogramowanie powinno być gotowe do obsługi wszystkich pojazdów ZTM, natomiast w pierwszym etapie (do roku 2020) zakłada się pozyskiwanie danych z urządzeń już zamontowanych w pojazdach operatorów, po ich doposażeniu w niezbędne elementy.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Oprogramowanie umożliwiające zbieranie, obróbkę i prezentację danych o napełnieniach w pojazdach ZTM. Doposażenie pojazdów realizujących przewozy na zlecenie ZTM w elementy umożliwiające wykorzystanie bramek liczących zamontowanych w tych pojazdach. 							
Czas realizacji	2020 - 2023	Łączne nakłady finansowe	2 130 000 zł w tym w latach 2020-2022: 1 930 000 zł	Środki własne	2 130 000 zł w tym w latach 2020-2022: 1 930 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
35. Smart Metropolia							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
<p>Promowanie świadczenia usług wspierających zarządzanie miastami z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii z dziedzin Smart City.</p> <p>Współorganizowanie procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją w ramach polityki inteligentnych i przyjaznych miast dla obywateli.</p>							
Opis działania							
<p>Smart Metropolia obejmuje działania mające na celu wdrażanie w samorządzie lokalnym rozwiązań inteligentnych, m.in. w zakresie elektronicznej administracji i zarządzania.</p> <p>Smart Metropolia to idea obejmująca inteligentne i innowacyjne działania służące: poprawie jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ich świadomości i partycypacji, stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gmin członkowskich GZM we wszystkich obszarach ich funkcjonowania oraz podniesieniu efektywności wykorzystywania dostępnych zasobów (wykorzystując na ogół nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne). Jej istotą jest efektywne i inteligentne: zarządzanie przestrzenią miejską oraz zasobami naturalnymi i ich wykorzystywaniem, zaangażowanie i wykorzystanie potencjału inicjatyw obywatelskich oraz wykorzystanie technologii i gromadzonych danych.</p> <p>Projekty dotyczące Smart Metropolii nie są ograniczone tematycznie, jednakże najczęściej ukierunkowane są na zrównoważony rozwój gospodarczy (w tym efektywne zarządzanie w obszarze infrastruktury miejskiej - np. energetyki, transportu), zagospodarowanie przestrzenne, komunikację i sprawy społeczne.</p> <p>W ramach Smart Metropolii podejmowane będą działania wspomagające propagowanie otwartych danych, w tym opracowanie standardów i wytycznych dotyczących realizacji projektów z obszaru smart city oraz wymiany danych (quasi „szyny danych”) dla rozwiązań smart w Metropolii.</p>							
Rezultat/produkt							
<p>Opracowanie planu wdrożenia polityki Smart Metropolia, pozwoli na ujęcie zależności pomiędzy poszczególnymi gminami, przetwarzanymi w nich danymi oraz uwarunkowaniami, celami i potrzebami mieszkańców. Opracowanie takiego planu przy współpracy z wykwalifikowanymi ekspertami-pomoże zdefiniować ścieżki rozwoju i określić optymalne narzędzia ich realizacji. Opracowanie planu wdrażania polityki Smart Metropolii przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizy opracowanej koncepcji, oceny skuteczności jej wdrożenia oraz opracowania raportu zawierającego wnioski i propozycje działań do realizacji z zakresu obszaru smart city, • utrzymania i wdrażania założeń strategii Smart Metropolii w GZM, • planowania przedsięwzięć z obszaru smart city i zarządzania ich wdrożeniem, • rozwijania i wdrażania standardów i dobrych praktyk, • śledzenia trendów i kierunków rozwoju rozwiązań z obszaru smart city oraz metodyk zarządczych, • monitorowania realizowanych projektów z zakresu smart city, • projektowania i definiowania architektury cyfrowej w zakresie procesów, aplikacji, danych i technologii, • rozwijania i wdrażania zasad zarządzania danymi i integracji systemów, • podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości świadczonych usług z obszaru smart city i optymalizacji kosztów tych usług, • integracji procesu zamówień publicznych z obszaru smart city, • przygotowywania niezbędnych analiz ekonomicznych i sprawozdań. 							
Czas realizacji	2020 - 2022	Łączne nakłady finansowe	4 000 000 zł	Środki własne	4 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
36. Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Wspieranie działań związanych z budowaniem zielonej Metropolii ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji.							
Opis działania							
<p>Program działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji, polegający na wsparciu inicjatyw gmin członkowskich poprzez udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych gmin członkowskich Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii związanych z ograniczaniem niskiej emisji. Pomoc finansowa w postaci dotacji celowej może być przyznana na realizację projektów, związanych z redukcją niskiej emisji, a w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budową i przebudową infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych; 2) modernizacją energetyczną budynków stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych; 3) likwidacją „niskiej emisji” poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła lub podłączanie budynków do sieciowych nośników ciepła w nieruchomościach stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych; 4) budową instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych; 5) budową, przebudową liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowane węzły przesiadkowe, infrastruktura przystankowa, drogi rowerowe, parkingi Park&Ride i Bike&Ride, buspasy); 6) wdrażaniem inteligentnych systemów transportowych (ITS); 7) zakupem niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego; 8) poprawą efektywności energetycznej oświetlenia; 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie dotacji celowej gminom członkowskim GZM. • Ograniczenie niskiej emisji na obszarze GZM. 							
Czas realizacji	2020	Łączne nakłady finansowe	90 000 000 zł	Środki własne	90 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
11. Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zintegrowanie i konsolidowanie działań dotychczasowych operatorów publicznego transportu zbiorowego na terenie GZM. Usprawnienie zarządzania systemem publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W listopadzie 2017 roku Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii postanowiło zastąpić od 2019 roku KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry przez Zarząd Transportu Metropolitalnego. Pierwszy etap integracji wynika z podjętej w 2018 roku przez Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii uchwały dotyczącej przekazania zadań własnych, których przejęcie zostało poprzedzone zleconą firmie zewnętrznej analizą due diligence organizatorów przekazujących zadania. Na podstawie uchwał podjętych przez ww. organizatorów oraz GZM, od dnia 1 stycznia 2019 roku Zarząd Transportu Metropolitalnego przejął zadania, prawa i obowiązki obecnych organizatorów publicznego transportu zbiorowego: KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry, a tym samym podmiot ten stał się organizatorem publicznego transportu zbiorowego na obszarze metropolii. Dzięki integracji dotychczas rozproszonych i nieraz zdublowanych działań nowy podmiot może prowadzić działania zmierzające do ciągłej optymalizacji procesów zarządzania systemem publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego, co powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie kosztów operacyjnych zarządzania systemem (np. zrezygnowano z wynajmu pomieszczeń w byłej siedzibie MZK w Tychach). Integralną część niniejszego działania stanowiły kampanie marketingowe i promocyjne, pokazujące zalety korzystania z różnych form poruszania się po metropolii.</p> <p>Przejęcie zadań od trzech organizatorów wymaga ujednoczenia nie tylko taryfy, ale również rozwiązań funkcjonujących u każdego z nich. Zakres dotyczący wyposażenia pojazdów PKM Tychy oraz TLT Tychy w nowoczesne urządzenia do poboru opłat, jak również zakup stacjonarnych automatów biletowych jest realizowany w ramach odrębnych działań, wskazanych w aktualnym WPF-ie oraz Programie działań strategicznych.</p> <p>Integracja organizatorów w jeden spójny podmiot została zrealizowana w zakresie formalnym w okresie do 1 stycznia 2019r., natomiast proces integracji został zakończony przyjęciem nowego regulaminu organizacyjnego ZTM, co nastąpiło Uchwałą Zarządu GZM nr 259 z dnia 26 listopada 2019 r.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Analiza due diligence trzech dotychczasowych organizatorów: KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry. • Zintegrowanie trzech organizatorów komunikacji z jeden spójny podmiot – ZTM. 							
Czas realizacji	2018 - 2019	Łączne nakłady finansowe	488 310 zł	Środki własne	488 310 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
13. Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Rozbudowa i doskonalenie oferty publicznego transportu zbiorowego, w tym we współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań transportowych na terenie metropolii.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W ramach projektu uruchomiono 8 połączeń ekspresowych z miast Metropolii do MPL Katowice w Pyrzowicach. Wprowadzono 130 regularnych kursów ekspresowych łączących lotnisko z Metropolią. Ponadto na terenie MPL Katowice w Pyrzowicach zamontowano i uruchomiono automat biletowy. Na terenie lotniska funkcjonują obecnie 3 przystanki autobusowe. Obecnie czas przejazdu z Katowic do MPL Katowice w Pyrzowicach wynosi ok. 40 minut – czas przejazdu został skrócony o ok. 30 minut. Przez pierwszy rok funkcjonowania linii z połączeń ekspresowych skorzystało ponad 170 tysięcy pasażerów.</p> <p><i>Wdrożenie projektu zakończono 13.11.2018 r. uruchomieniem funkcjonowania linii. Do tego czasu nie poniesiono wydatków zewnętrznych. Budżet projektu w kwocie 45 000 000 zł przewidziany jest na pokrycie kosztów funkcjonowania linii w okresie jej utrzymania. Umowa z Wykonawcą podpisana jest do 31.12.2021 r. Po zakończeniu umowy zostanie przeprowadzone nowe postępowanie na wybór Wykonawcy. Za rok 2018 GZM udzielił do ZTM dotacji celowej w kwocie 870 968,93 zł, natomiast w okresie od stycznia do września 2019 roku ZTM poniósł koszty wynikające z funkcjonowania linii w kwocie 7 314 212,26 zł.</i></p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie 8 połączeń ekspresowych z miast Metropolii do MPL Katowice w Pyrzowicach. • Skrócenie czasu podróży. 							
Czas realizacji	2018 - 2019	Łączne nakłady finansowe	8 185 181,19 zł	Środki własne	8 185 181,19 zł	Środki zewnętrzne	–

Zestawienie działań realizowanych w ramach Programu Działań Strategicznych na lata 2018-2022 – porównanie - wersja przyjęta uchwałą nr XII/73/2018 z dn. 30.11.2018 r. z aneksem (2019)

LP.	NAZWA DZIAŁANIA <i>Zaktualizowana nazwa działania</i>	PDS OBOWIĄZUJĄCY (2018)		PDS ANEKS (2019)	
		SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA					
1.	Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego	4 000 000 zł	2018 - 2022	4 000 000 zł	2018 - 2022
2.	Metropolitalna sieć zielonych przestrzeni publicznych, w tym dolin rzecznych, ogrodów botanicznych i parków	700 000 zł	2018 - 2022	700 000 zł	2018 - 2022
3.	Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą	900 000 zł	2018 - 2022	1 400 000 zł	2018 - 2022
4.	Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	6 000 000 zł	2018 - 2022	6 000 000 zł	2018 - 2022
5.	Grupa zakupowa energii elektrycznej i gazu <i>Grupy zakupowe GZM</i>	3 000 000 zł	2018 - 2022	2 500 000 zł	2018 - 2022
6.	Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022	1 000 000 zł	2018 - 2022
7.	Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza	850 000 zł	2018 - 2022	1 350 000 zł	2018 - 2022
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji			90 000 000 zł	2020
Suma priorytet I		16 450 000 zł		106 950 000 zł	
ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA					
8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	900 000 zł	2018 - 2022	900 000 zł	2018 - 2022
9.	Budowa kolei metropolitalnej	251 100 000 zł	2018 - 2022 (I etap)	1 103 630 760 zł w tym na lata 2018-2022: 188 380 760 zł	2018 - 2029
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł	2018 - 2022	25 000 000 zł	2018 - 2022
11.	Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	21 000 000 zł	2018 - 2022	Zadanie zakwalifikowane jako zrealizowane.	
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	50 000 000 zł	2018 - 2022	1 830 000 zł	2018 - 2020
13.	Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach	45 000 000 zł	2018 - 2022	Zadanie zakwalifikowane jako zrealizowane.	
14.	ŚKUP 2.0 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transporcie zbiorowym	70 000 000 zł	2018 - 2022	170 000 000 zł wdrożenie: 70 000 000 zł, utrzymanie: 100 000 000 zł	2018 - 2026

LP.	NAZWA DZIAŁANIA <i>Zaktualizowana nazwa działania</i>	PDS OBOWIĄZUJĄCY (2018)		PDS ANEKS (2019)	
		SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI
15.	Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	561 680 000 zł	2017 - 2023	1 031 294 000 zł	2017 - 2023
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	2 000 000 zł	2018 - 2022	1 000 000 zł	2018 - 2022
17.	Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności	4 000 000 zł	2018 - 2022	4 000 000 zł	2018 - 2022
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	23 000 000 zł	2018 - 2022	23 000 000 zł	2018 - 2022
31.	Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską			14 963 713 zł	2019 - 2021
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM			23 753 000 zł <small>w tym na lata 2019-2022: 17 880 000 zł</small>	2019 - 2029
33.	Solarne automaty biletowe			310 000 zł	2020 - 2021
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów w pojazdach ZTM			2 130 000 zł <small>w tym na lata 2020-2022: 1 930 000 zł</small>	2020 - 2023
Suma priorytet II		1 053 680 000 zł		2 401 811 473 zł	
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO					
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	150 000 000 zł	2018 - 2022	203 000 000 zł	2018 - 2023
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł	2018 - 2022	15 000 000 zł	2018 - 2022
21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	2 000 000 zł	2018 - 2022	3 500 000 zł	2018 - 2022
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	3 500 000 zł	2018 - 2022	5 100 000 zł	2018 - 2022
23.	Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom	4 000 000 zł	2018 - 2022	2 000 000 zł	2018 - 2022
35.	Smart Metropolia			4 000 000 zł	2020 - 2022
Suma priorytet III		174 500 000 zł		232 600 000 zł	

LP.	NAZWA DZIAŁANIA <i>Zaktualizowana nazwa działania</i>	PDS OBOWIĄZUJĄCY (2018)		PDS ANEKS (2019)	
		SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU					
24.	Opracowanie strategii promocji z elementami komunikacji społecznej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii <i>Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.</i>	300 000 zł	2018 - 2019	354 240 zł	2018 - 2020
25.	Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią	8 000 000 zł	2018 - 2022	8 000 000 zł	2018 - 2022
Suma priorytet IV		8 300 000 zł		8 354 240 zł	
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY					
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	850 000 zł	2018 - 2022	850 000 zł	2018 - 2021
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	800 000 zł	2018 - 2022	800 000 zł	2018 - 2022
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	600 000 zł	2018 - 2021	800 000 zł	2018 - 2022
29.	Opracowanie <i>Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2021-27 z perspektywą do 2035 r.</i>	2 700 000 zł	2018 - 2021	2 700 000 zł	2018 - 2021
30.	Sprawna Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia – wyznaczenie obszarów funkcjonalnych	350 000 zł	2018 - 2020	350 000 zł	2018 - 2020
Suma priorytet V		5 300 000 zł		5 500 000 zł	
łącznie szacunkowy koszt wszystkich działań		1 258 230 000 zł		2 755 215 713 zł	

Dokument podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym

Podpis: Signature-756462577

Imię: Arkadiusz

Nazwisko: Chęciński

Instytucja:

Miejscowość:

Województwo:

Kraj: PL

Data podpisu: 20 grudnia 2019 r.

Zakres podpisu: Cały dokument